

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

ניסה יציאה

ירושלים 16:00 17:20
תל אביב 16:19 17:22
חיפה 16:09 17:19

זמני השבת

ד' טבת תשע"ח
פרשת ויגש

בראשית ברא אלוקים את המפץ?

התורה ותיאוריות
בריאת וגיל העולם

הרב יצחק גינזבורג
פרופסור יעקב פרידמן, מועמד לפרס נובל
הרב ד"ר ראובן פיירמן

עמוד 6

16

העיתונאים
שליט"א
והאדמו"רים
זצ"ל

פאנל תקשורת
וחסידות / אבי רט,
ידידיה מאיר, צבי
יחזקאלי ויצחק נחשוני

4

תלמד איך
לדבר עם
אישה

/ מיכל וולשטיין

30

יודעים לזכות
במכרזים? סיפורים
מבירת היהלומים
בהתוועדות עם הרב
שבתי סלבטיצקי

8

התורם סירב, ראש
הישיבה אילתר /
חיזוקים חמים בצל"ש

20

מיוחד! שיחה חיה בין
מנחה למתנדב מהקהל
בסדנת אבקשך

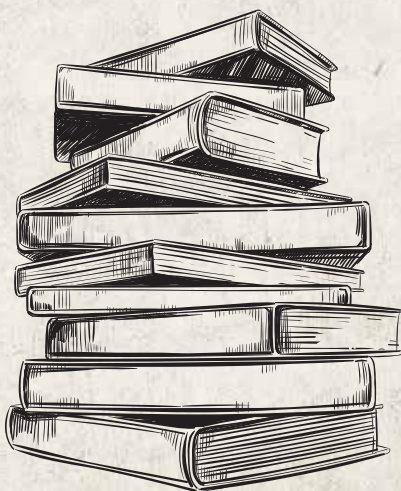
26

ילדים!
מחכים
לכם בפנים!

עכשיו תורה

נחמה ליבוביץ' לא ראתה את עצמה
כמהפכנית וסלדה מפמיניזם דתי

עמוד 10

דירות גן

החל מ-1,250,000 ₪

דירות ענקיות

החל מ-1,070,000 ₪

עלונים - מחוץ
לביכהנ"ס.
בלי פשרות.

נאות נריה הוא פרויקט חדש של דירות ענקיות, מיזם שלא מתפשר על איכות.
למשפחות שרוצות יישוב תורני, שלא מתבייש שהוא כזה.

אל תתפשרו. בואו לנאות נריה.

חייגו עכשיו
02-995-0997

או חפשו בגוגל: נריה

נאות נריה

תורני • איכותי • לא מתפשר

הריזהב

סמרטפון רק עם ואצאפ !

שקט נפשי להורים שמחה לילדים !!
עפ"י הנחיית גדולי הדור
חפשו בגוגל : בלוק פון

« חסום ומוגן מפני אינטרנט פוגעני
« חנות אפליקציות נקיה ומוגנת
« מאות אפליקציות חינמיות מכל תחומי החיים
« שקט נפשי להורים - הילדים מוגנים
מפגעי האינטרנט
« הילדים מאושרים שיוכלו להשתמש בואצאפ
באופן חופשי

מבצע חזק !
מכשיר חדש
החל מ- 400 ₪

מוכרים את כל סוגי
המכשירים הכשרים
החל מ- **150 ₪**

מוכרים את כל סוגי
הנוקיה
החל מ- **180 ₪**

מרכז הזמנות ארצי
052-2-129-129

זול פון
סלולר ומחשבים

חנות ומעבדה מספר **1** בירושלים
רח' פינס 9 ירושלים | zolphone.co.il

מכון הניג קובע: הכל מתחיל הבטן

חולשה
גזים
נצירות השמנה
צרבת
גרד

כולסטרול
הליקובקטר
מעי רגיז
פטרת
אנמיה
לחץ נפשי
בעיות קשב
מחלות עור

מחקרים הוכיחו שמערכת העיכול היא הגורם המרכזי והמשפיע ביותר על מצבנו הבריאותי. לפני שמטפלים בגוף בתרופות, כדורים, משחות, תוספי-מזון ושינויי תזונה, עלינו להבין את מקור הבעיה. צוות מכון הניג יבצע עבורכם אבחון עמוק ומקיף, ימצא את השורש האמיתי של הבעיה ויתאים לכם טיפול מקצועי וליווי אישי.

HENIG
המכון לרפואה טבעית

הניג - אבחון גוף-נפש מקצועי | שטיפת מעיים | טיפול רגשי | חנות טבע ייחודית
מתאים לגברים, נשים וילדים. מסילת ישרים 7, ירושלים. www.henig.co.il

לקביעת תור לאבחון התקשרו עכשיו: 02-3760101

אהרן רזאן

"את צריכה לדבר עם תולה המודעות", אמרתי לה.
 "איפה הוא? מי זה? תבוא ותוריד את המודעה.
 אתן לך סבון, מים ושפכטל...!" יכולתי לנתק. לבקש
 סליחה זהו. משהו בי אמר שזה קריאה מגבוה.
 הנה מדביק מודעות תל-אביבי חסר אחריות
 מזיק לאשה זקנה. מי יעזור לה?

השלט של רות קליין

לרגל עשרה בטבת, יום הקדיש הכללי

שלנו נתנה לנו קלטת שלך. אתה בטח לא זוכר...
 גברת רות קליין מתל אביב. לא האמנתי...
 "היא היום בבית אבות", המשיך הבחור, "ודע
 לך שהיא אישה מופלאה. הצילה עשרות יהודים
 בשואה. הסתובבה בלבוש של נזירה. חטפה
 מכות מהגסטאפו. עד היום איננה ישנה בלילה
 מכאבים. היא תשמח אם תבקר אותה!"
 התרגשתי מאוד.
 לצערי לא הלכתי לשמוע ממנה את סיפורה.
 אבל עד היום אני שמח שזכיתי לקרצף את
 השלט "אופטיקה קליין",
 הניצב מחוץ לביתה של אישה גיבורה
 בלי לקבל תה ועוגיות.
 ועוד דבר לסיום:
 לעולם אל תשאירו מספר פרטי על מודעת רחוב
 (חחח)

הנה מדביק מודעות תל-אביבי חסר אחריות
 מזיק לאשה זקנה. מי יעזור לה?
 אינני זוכר אם נסעתי במיוחד. בכל מקרה היא
 לא התרגשה מהמחווה, לא חיכו לי עוגיות של
 סבתא.
 נתנה לי דלי עם מים וסבון ושאר חפצים. פאה
 נכרית לראשה, מאחרוני הדתיים בשינקין של
 תל אביב הישנה. וכך עליתי וירדתי מדירתה אל
 השלט של העסק המשפחתי בשדרה והשפכטל
 בידי.
 עשה עבודה טובה, המדביק... עבדתי קשה.
 לפני שעזבתי השארתי אצלה את הקלטת
 החדשה שלי "מים רבים" שאז יצאה לאור,
 ושכחתי מכל הסיפור.
 עברו שנים. אחרי תפילת שבת בבית הכנסת
 קרליבך 'קול רינה' ניגש אליי בחזר ישיבה
 ואומר: "אתה אהרן? כשהיינו קטנים סבתא

"הלו, למה הדבקת מודעה על השלט שלי?"
 נשמע קול של אישה זקנה מעבר לקן.
 "אני חושב שזו טעות" אמרתי.
 "לא, לא" התעקשה. "יש שם את המספר שלך".
 "סליחה, מאיפה את מדברת?"
 "מדברת רות קליין מרחוב רוטשילד, תל אביב".
 מנסה ככה להבין. נזכרתי... יש לי הופעה
 ושכרתי משהו לתלות מודעות.
 כשמאשימים בן אדם, דרכו להצדיק עצמו, והיו
 לי כל הסיבות.
 "את צריכה לדבר עם תולה המודעות", אמרתי
 לה.
 "איפה הוא? מי זה? תבוא ותוריד את המודעה.
 אתן לך סבון, מים ושפכטל...!"
 יכולתי לנתק. לבקש סליחה זהו. משהו בי אמר
 שזה קריאה מגבוה.

יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחווה דעת

יום - משול לגבר. בהיר, פשוט וחד. בבוקר
 אתה מבוקר, הכל חד ובהיר לאור היום, כזה
 שניתן לראות בו בפשטות שיזה מה יש. הלילה
 לעומת זאת מסתורי, החוויה היא השולטת בו.
 חלומות מגיעים, האור החיצוני מחשיך והעולמות
 הפנימיים מתעוררים לחיים. יחווה דעת, יחווה
 חיבור. כך אנו הנשים מתחברות לדברים מבפנים.
 בינה - ליבא (הלב). הלב, המקום המרגיש, החווה.
 "לא תשנא... בלבבך", מה השנאה בלב - אף
 האהבה. הלב מדבר בנו, ואי אפשר להוכיח את
 דבריו אלא לחוש בהם. לדעת ממקור עמוק ונעלם,
 שהוא בסוד לילה, נסתר ומכוסה. זהו המקום בו ה'
 מדבר אלינו מבפנים, הוא שם, בערפל, הוא ברור
 ועם זאת אינו ניתן להסבר, וזה המקום אליו ידע
 יעקב להגיע. ללכת בעדינות המחברת עולמות של
 יומיום לנצח. כך הייתה דרכו. אותו יעקב שחיקן
 תפילת ערבית. ערב - בו מתערבבים היום והלילה,
 מלאי גוונים וצבעים שונים, הוד ויפוי של שקיעה,
 ותחושות של נעם עם עצב של סיום. יעקב שיצא
 תמים מכותלי בית המדרש, ולמד לערב דעתו
 עם הבריות, להתהלך עם אלו ועם אלו, כל אחד
 בדרכו, ועדיין לומר את דברו. ממנו לומדים גם
 תקשורת נכונה בין שפת הגברים לשפת הנשים.

מיכל וונשטיין | mihelvos@gmail.com

תלמד איך לדבר עם אישה

היומיומית אותה הם חיים, יוצא אליהן מתוך
 החוויה של הכאן והעכשיו: "רואה אנכי את פני
 אביכן כי איננו אלי כתמול שלשום... ואתנה ידעתן
 כי בכל כוחי עבדתי את אביכן". ואז מגיעים עוד
 כמה פסוקים עם תיאור החוויה הקיימת בחייו
 של יעקב, ורק אחריה הוא מספר להן כי קיבל
 מסר אלוהי מובהק כי עליו לשוב ארצה. מדוע
 עושה זאת יעקב, הלא מדובר בחל, בלאה,
 נשים קדושות, עצומות, האם לא היו מקבלות את
 הדברים כהווייתם? ה' ציווה וכך עושים. אלא
 שזוהי דרכן של נשים. לצאת מהכאן והעכשיו, מן
 החוויה (בכל זאת בנות חווה אנתנו) אל האלוהי.
 ויעקב יודע את הדרך העולה בית אל. הדרך אל
 הלב. ולימד אותנו דרך לילך בה. הוא לא לוקח
 אותן אל מקומו אלא מגיע אל מקומן. מענטש!

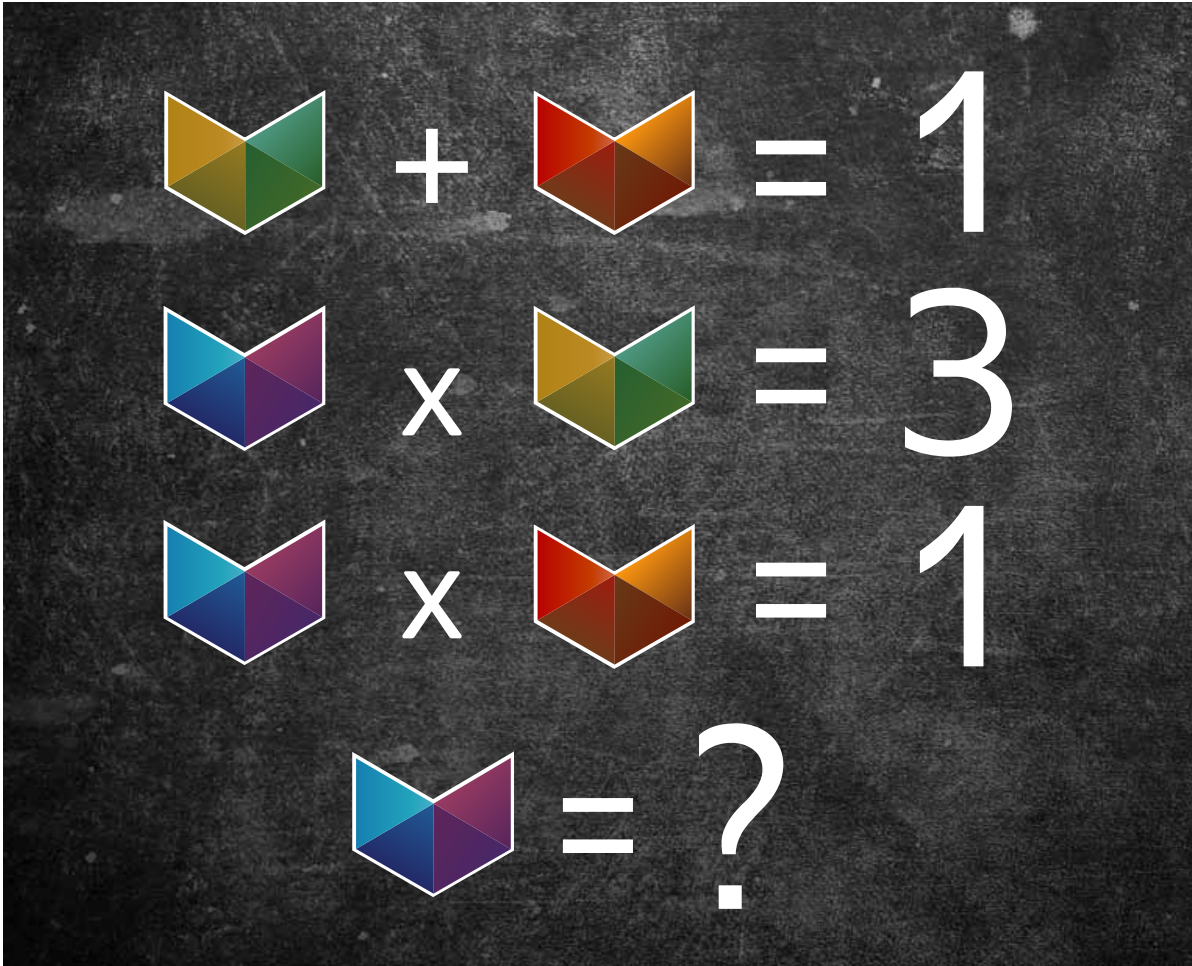
י"נה

תאמר לבית יעקב - אלו הנשים,
 תאמר להן בלשון רכה". לשון
 עדינה, לשון היוצאת מתוך
 העולם הזה ומתחברת אל עולמות גבוהים. ולא
 "תגידי לבית ישראל" - דברים הקשים כגידיים",
 הבאים כך, כהווייתם. ישר, חד, ולא מתחשב בקיים.
 ההבדל בדיבור מבטא שוני תפיסתי עצום הקיים בין
 גברים לנשים.

הנשים, בדיוק כמו בגופן, יודעות לחבר עולמות.
 גופים ונשמות מפליאים להיווצר בהן, וכל החיבור
 שלהן למעלה נעשה מתוך הכאן הקיים, החומרי,
 אין סתירה ביניהם. זאת בעוד הגבר, כפי שמסביר
 המהר"ל, בנוי משני חלקים, שני היר"דים של
 "וייצר", האחד גבוה והאחד נמוך. יש זמנים בהם
 הוא כאן ויש זמנים בהם הוא שם. לכן נאמר גם כי
 "כל אדם שאין לו אישה שרוי בלא שמחה, בלא
 ברכה, בלא טובה". כי בלעדיה אין לו את החיבור
 שלו לעצמו בצורה שלמה. וכאשר אדם בא לדבר
 עם אישה הוא צריך ללמוד שפה. שפה שיוצאת
 מהעולם הזה אל האלוהי.

הדרך העולה בית אל

דוגמה נפלאה לכך רואים אצל יעקב אבינו.
 הקדוש ברוך הוא אומר לו בפשטות "שוב אל ארץ
 אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך" והוא מגיע אל
 נשותיו ולא מנחית עליהן את הדברים הפשוטים,
 החדים והברורים. הוא יוצא מהקיים, מהמציאות

פתרת? מקומך איתנו!

<h1>יום פתוח</h1>		<h1>.1.18</h1>
<h3>קמפוס טל</h3>	<h3>קמפוס לב</h3>	<h3>שעה 16:30</h3>
רח' בית הדפוס 6, גבעת שאול, ירושלים	רח' הועד הלאומי 21, גבעת מרדכי, ירושלים	

- ▼ **תואר ראשון** הנדסת אלקטרו-אופטיקה | הנדסת חשמל ואלקטרוניקה | הנדסת תוכנה | הנדסת מערכות תקשורת | הנדסת תעשייה וניהול | מדעי המחשב | חשבונאות ומערכות מידע | מנהל עסקים | ביו - אינפורמטיקה | סיעוד
- ▼ **תואר שני** מנהל עסקים M.B.A | פיסיקה/הנדסת אלקטרו-אופטיקה *M.Sc | סיעוד *M.S.N
- ▼ **מכינה לאקדמיה** מתעניין בעתודה? הצטרף לקבוצה "אחרי לעתודה" בפייסבוק

המרכז האקדמי לב
מנהיגות. ערכים. טכנולוגיה.

- מערך סלגות רחב
- אחוז השמה גבוה
- רמת לימודים גבוהה
- מסלול בית מדרש / מדרשה
- ימי לימוד מרוכזים
- מבחן תיל או פסיכומטרי

www.jct.ac.il | **1-700-50-32-32**

2.

1.

חיים בשלום

הרב ד"ר ראובן פיירמן

מכון מאיר

איך ולא יכולה להיות שום סתירה בין תורה למדע. הסתירה איננה אפשרית בגלל שתי סיבות: הראשונה היא שהתורה לא

מתכוונת לספר לנו שום דבר על העולם החומרי כפי שאנו מכירים אותו היום. התורה איננה פרוטוקול לאירועים שהתרחשו במציאות אלא מהווה גילוי מהות האירועים הללו (שמונה קבצים ה, קצו). הסיבה השנייה היא שמי ש'כתב' את התורה הוא זה ש'כתב' את חוקי הפיזיקה והאסטרונומיה, ולכן לא תיתכן סתירה בין השניים.

קרל פופר, שנחשב לאבי הפילוסופיה של המדע, כבר הוכיח שהמדע, במהות, לא יכול לטעון שום טענה סופית בשום נושא. המדע רק בונה מודלים שמתארים את תפקוד החומר ו'מנבא' את התנהגותו בעתיד. הוא לא מתיימר לומר אמת מוחלטת. מי שאומר שיש סתירה בין תורה למדע – או שאיננו מומחה למדע, או שאיננו מומחה לתורה, ולרוב איננו מומחה לא בזה ולא בזה...

לדוגמה: בעבר החשיבה המדעית סברה שעולם היה תמיד קיים ולעגה למאמינים בבריאת העולם יש מאין. רק לפני כשמונים שנה הוכח שהיה 'מפץ גדול' מ'הנהקודה הסינגולארית' שמשמעותה יש מאין.

דוגמה הפוכה ביחס לידיעת התורה: לכאורה התורה אומרת שהעולם קיים 5778 שנה. אך מי שלומד לעומק יודע ש"איך מעצור לפרש פרשת אלו תולדות השמים והארץ, שהיא מקפלת בקרבה עולמים של שנות מיליונים..." (שמונה קבצים א, תקצד)

התורה היא אמת מוחלטת יכולה לסבול כמה פירושים, בגבולות הלגיטימיים שהיא עצמה ניסחה. המדע לעומת התורה, כלל לא טוען להיותו אמת מוחלטת, להפך. אם כן, התורה והמדע חיים בשלום.

בחר עדשה

הרב יצחק גינזבורג

שני הנושאים הבולטים העומדים בסתירה בין תמונת העולם המדעית לזו התורנית הם גיל היקום ומוצא האדם. על בסיס תהליכים נצפים בטבע חישוב מדענים אחרונים והגיעו למסקנה שגיל כדור-הארץ הוא כ-4.5 מיליארד שנים וגיל היקום הוא כ-14 מיליארד שנים. כמו כן, תיאוריית האבולוציה מתיימרת להעניק הסבר למוצא החיים והתפתחות המינים השונים הנשען על תהליכים חומריים אוטומטיים בלבד. שתי תפיסות אלו מנוגדות לכתוב בצורה פשוטה בתורה, כי היקום, הארץ וכל המינים שבה נבראו לפני כ-6000 שנה, בסדרת פעולות בריאה שהיו מרוכזות בשישה ימים.

מאמינים רבים הזדרזו לומר כי אין להבין את התורה כפשוטה, או שהתורה אין עניינה תיאור המציאות הגשמית אלא הדרכה לאורח החיים הנכון. אך גישה זו מפנה עורף לדורות של פרשנים שבהחלט ראו את התורה כאמיתית גם בפשט, ובין השאר כמתארת את העולם. הדמות הבולטת ביותר בדורנו שביקשה לאחוז בשני קצוות המקל היה הרבי האחרון מלובביץ', רבי מנחם מנדל שניאורסון. טענת הרבי (אותה מביא כאן גם פרופ' פרידמן) הייתה כי התיאוריות בדבר התהוות היקום והחיים נשענות על הנחת יסוד שחוקי הטבע שאנו רואים היום היו תקפים כמות שהם באופן רציף וללא הפרעה מיליארדים שבשנים. אך הנחה זו אינה ניתנת לבדיקה ובהחלט עשויה להיות שגויה. אי לכך לגיטימי לגמרי להאמין כי בששת הימים הראשונים לא חלו חוקי הטבע הרגילים, אלא העולם נוצר בהם באופן מואץ. **אפשרות אחרת שמעלה הרבי היא, שהעולם נברא עם 'זיכרון' שהוא עתיק, הניכר בסממנים שונים כשכבות גיאולוגיות או מאובנים.**

השקפתו של הרבי תקפה היום כפי שהייתה כשהציג אותה. בכל זאת, יש טעם להוסיף עליה. אנשים רבים הסיקו ממנה בטעות, שאם התיאוריות המדעיות אינן הכרחיות הן גם שרירותיות. אך דבר זה אינו נכון. הן לגיל כדור הארץ, הן לגיל היקום והן במידה מסוימת לאבולוציה יש ראיות ממשיות בטבע. כלומר, גם אנשים מאמינים מוכרחים להכיר בעובדה, שה' ברא את העולם כך שהוא נראה כעתיק וכמתהווה בהדרגתיות.

לפיכך הצענו אנו את המודל הבא, המבוסס על מושג ארבעת העולמות המקבלה (כאשר על כל 'עולם' יש לחשוב כעל עדשה תודעתית דרכה נשקפת 'תמונת עולם' אחרת):

דרך עדשת העשיה, לפיה הטבע מתנהל בתהליכים טבעיים רציפים, העולם נראה כמתהווה בהדרגה על פני מיליארדי שנים; דרך עדשת היצירה, לפיה מתרחשים דילוגים על-טבעיים נסיים בטבע, העולם נראה כנוצר בשישה ימים כפי שהתורה מתארת; דרך עדשת הבריאה, לפיה העולם מתהווה מחדש בכל רגע ורגע, חווים את העולם כנברא ברגע זה ממש; ודרך עדשת האצילות, לפיה העולם נאצל מה' ואינו נפרד ממנו, מרגישים שהעולם כלל לא נברא, אלא "הכל זה ה' וה' זה הכל".

העולם לא נברא, הכל אלוקות	אצילות
העולם נברא עכשיו	בריאה
העולם נוצר בשישה ימים לפני כ-6000 שנה	יצירה
העולם נעשה בהדרגה על פני 14 מיליארד שנה	עשיה

תמונת העולם התורנית השלמה כוללת את כל ארבע בחינות אלו בעת ובעונה אחת.

נרשם על-ידי ניר מנוסי, העורך כעת את ספרו של הרב גינזבורג "איחוד התורה והמדע"

"...בכל לבבך ובכל
נפשך ובכל מאדך..."

במלאות 9 שנים לנפילתו של בנו

רס"ן **דגן משה ורטמן** הי"ד
תלמיד ישיבת הר המור

תקיים האזכרה

ביום חמישי י' בטבת תשע"ח (28.12.2018)

בשעה: 16:00 (התכנסות בשעה: 15:45)

בחלקת הקבר בהר הרצל
ירושלים עיר קדשנו תובב"א

לאחר האזכרה -

17:00 התכנסות באולם בית ההארכה - רח' הפסגה 8 בית וגן.

17:10 תפילת ערבית וכיבוד לסיום הצום.

20:00 - 17:45

"יחי דגן..."

(הושע י"ח)

ערב התעוררות וצמיחה בנתיב דגן הי"ד

בנושא:

החיים הפנימיים בעבודת ה' | יסוד החיים כולם

(דרך דגן הי"ד)

דוברים:

- **מפקדים וחברים על דגן הי"ד**
- **הרב מרדכי שטרנברג** ראש ישיבת "הר-המור".
- **הרב אלי בזק** ר"מ בישיבות מצפה רמון ו"הר-המור".
- **פרופ' אלי ורטמן** אביו של דגן הי"ד
- הכלים המוחיים לחיי פנימיות בעבודת ה'**

בבניין ירושלים ננוחם
משפחת ורטמן

3.

ניחושים בלתי ניתנים להוכחה

יעקב פרידמן

פרופ' במחלקת למתמטיקה ופיזיקה במרכז האקדמי לב

ישנן שתי תיאוריות מדעיות מרכזיות ביחס להיווצרות היקום והתפתחותו: א. המפץ הגדול. ב. תורת דרווין. בנוגע למפץ הגדול, ב-1927 פרסם המדען ז'ורז' למטר תאוריה שלאחר מכן זכתה להכרה בינלאומית כ"מפץ הגדול". לדבריו היקום נוצר כתוצאה מפיצוץ והוא ממשיך להתפשט, וקיימת קרינה שעוטפת אותנו כתוצאה מאותו פיצוץ. קרינה כזו התגלתה לאחר מכן ב-1964 בשמה cosmic microwave background. מההיבט המדעי תאוריה זו מקובלת ביותר והיא הצליחה לנבא תופעה בלתי ידועה. כל זה קרה לטענתם לפני 14 ביליון שנה. השערות אלו בנויות על סמך חוקי הטבע הידועים לנו כיום. מאחר ועל פי חוקי הטבע אין יכולת להסביר איך דבר כזה קרה בזמן קצר, לכן ההנחה היא שאולי במשך זמן של מיליארדי שנים זה כן יכול לקרות.

כאשר נעייץ בהסתכלות התורנית נראה כי בששת ימי הבריאה לא נהגו כלל חוקי הטבע, ביום השישי נבראו אדם וחוה ונולדו להם ילדים, כל זה ביום אחד. אין זה מסתדר עם חוקי הטבע בגלל שאז הטבע עדיין לא היה קיים. ששת ימי הבריאה זהו הזמן שבעצם אלוקים ייצר את כל הבריאה ולאחר מכן קבע את חוקי הטבע. משם והלאה ממשיך היקום להתקיים עד היום. היות ומדע יודע למדוד זמן רק כאשר פועלים חוקי הטבע, אין לו כלים ויכולת לקבוע זמן של הופעות בששת ימי היצירה. השינויים בימים אלו היו גדולים מאוד, לא ניתן להסבירם מבחינה מדעית אלא רק על ידי הערכת תהליך של ביליוני שנה. דבר נוסף, התאוריה הזו עדיין לא ענתה על השאלה מי יצר את החומר הראשוני ומה גרם למפץ, ובשביל מה.

תורת דרווין מדברת על תהליך התפתחות המינים לפי חוקי הטבע מדומם לצומח ומשם אל החי ועד האדם. גם לפי תאוריה זו הסתברות היווצרות מין חדש נמוכה מאוד, וכמו כן עדיין לא נמצא שום ניסוי מדעי שהוכיח שיש אפשרות להיווצרות מין ממין אחר. זה שאנו מוצאים פריטים משותפים בדרגות מצומח עד האדם, לא מעיד בהכרח על זה שהאחד נוצר מן השני. יכול להיות שזה חלק מחוקי החיים לפיהם ה' יצר את כל המינים הללו. בתורה כתוב שה' ברא בששת ימי היצירה את הבריאה בסדר עולה ממינים פשוטים ועד לבן אדם, וייתכן וממצאים מדעיים יכולים לגלות את הסדר הזה. ואולי כל זה בשביל הבחירה החופשית שלנו, שאפשר יהיה לחשוב על התפתחות טבעית במקום על בריאה אלוקית. אבל העובדה שאנו רואים שאין יצירת מינים חדשים בעולמנו, היא עצמה מעידה על כך שהייתה תקופת יצירה שבה נהגו חוקים שונים מהחוקים שאנחנו מכירים.

דעתי היא שהמדע של היום צריך להביא תועלת למה שאפשר לעשות מכאן והלאה, במקום ללכת ולנסות לנחש מה היה בעבר הרחוק, על פי הנחות שלא ניתן לבדוק. זה לא תורם שום דבר מאחר ואין אפשרות באמת להוכיח את התאוריות האלה. התורה לעומת זאת נותנת לנו צורה הגיונית וברורה לאיך הכל התחיל ובעיקר בשביל מה נוצר העולם והאדם.

שליחים חזקים אינם ניזוקים!

לפני

תקופות יותר קשות ויותר מורכבות, **וצבא שלוש שנים או אפילו פחות או יותר זה ממש לא עניין של זמן, זה עניין של ודאות בשליחות**, ואם אתה ודאי בכך שאתה שליח של ה' יתברך, אז לעולם, בסוף, אתה לא תינזק, אלא רק תתעלה, "והבא להיטהר - מסייעין לו".

א אבל מה החזיק את יוסף הצדיק, מה מחזיק כל שליח של ה' יתברך? התבטלות למשל: "כי למחיה שלחני אלוקים", "וישלחני אלוקים לפניכם לשום לכם שארית בארץ", "ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלוקים...", ובהמשך: "אל תיראו, כי התחת אלוקים אני. ואתם חשבתם עלי רעה, אלוקים חשבה לטובה". אמונה שיש רק ה' יתברך בעולם ואין עוד מלבדו!

ב טהרת הברית וטהרת הלשון: "והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם" - אומר רש"י הקדוש: "שאני מהול ומדבר לשון הקודש".

מילה - גימטרייה 85

פה - גימטרייה 85

טהרת הברית במסירות נפש, במיוחד בדור שלנו, ולשמוח ולהתמלא כוחות בכל הצלחה!

וכשיש נפילה - לקום מיד! ולפרוץ קדימה בטהרה פי כמה וכמה!

וכל הזמן להסתכל על עצמנו בעין טובה ולדון את עצמנו לכף זכות!

וטהרת הלשון במסירות נפש - לא מוכנים לשמוע רע! להיות חדים וברורים!

יש לשון הרע או אפילו אבק לשון הרע - אני בורח!

ולהגיד לחבר או לחברים: אחים שלי! כמו שאני לא שומע מכם ולא מוכן אפילו רגע להישאר איתכם עכשיו, אני גם לא מוכן רגע לשמוע עליכם שום דבר!

אני משתדל להיות חבר אמיתי!

בצבא, לא התביישתי, ואמרתי תמיד לחברים שלי: "פה קדוש, פה קדוש" - בכל פעם של ניבולי פה, גסויות ולשון הרע, עד שהחברה היו אומרים לעצמם, אחרי שהיו מנבלים את הפה או מלכלכים על חברים: "יש לנו פה קדוש, בואו נסיק!"

ג לאחוז בתורה במסירות נפש: "... וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו, ותהי רוח יעקב אביהם" - יוסף הצדיק זוכר אחרי עשרים ושתיים שנה את הסוגיה האחרונה שהוא למד עם יעקב אבינו לפני שהם נפרדו, איזו סוגיה? - סוגיית עגלה ערופה, שמה היסוד שלה? - החשיבות ללוות את האורחים שלנו! יוסף הצדיק רומז לאבא שלו, ליעקב אבינו, לישראל אבינו: אני זוכר היטב שגם למדתי איתך את הסוגיה וגם ליווית אותי בפועל בפעם האחרונה שיצאתי מהבית, כששלחת אותי לאחים שלי - זה היה לימור ומעשה ביחד, ולא משנה מה שקרה, הליווי הזה הלך איתי כל העשרים ושתיים שנים הללו, ואפילו בתוך מצרים נשארתי שמור בזכות אותה הסוגיה ואתו הליווי, שאפילו התעורר בי כשהייתי רגע לפני נפילה עם אשת פוטיפר.

ד והדבר האחרון: אהבת ה' יתברך שנלמדת דווקא מיעקב אבינו. בעת הפגישה עם יוסף הצדיק הוא קורא קריאת שמע, ושואלים: מה הקשר עכשיו? לא ראית את הבן האהוב שלך עשרים ושתיים שנה! ועונים: אמת. אבל, פתאום יעקב אבינו הרגיש שהאהבה שלו ליוסף הצדיק עלולה לגבור על האהבת ה' שלו, אז הוא אמר קריאת שמע, ואז, מתוך אהבת ה' יתברך גם התמלא באהבתו הטבעית ליוסף בנו האהוב. כל האהבות שלנו בעולם, יסודן באהבת ה' יתברך.

חיילים יקרים ואהובים! אלו הדברים שהצלחו אצל יוסף הצדיק עשרים ושתיים שנה במצרים. אז מה זה שלוש שנים בארץ קדשנו ובמדינת ישראל וצה"ל שמוקפים בתורה ובטהרה?!

מספר חודשים דיברתי עם חבר שהתלווה לאחד מראשי הישיבות למסע גיוס כספים בחו"ל. הם הגיעו לברזיל ופגשו שם מספר תורמים צדיקים. באחת הפגישות, כשראש הישיבה ביקש מהתורם שיהיה שותף להחזקת האברכים, אמר התורם לראש הישיבה: "זהו, אני סיימתי את השנה מוקדם, כבר תרמתי מעל היכולת שלי עד סוף השנה". ראש הישיבה, בעזרת דקדושה, ענה לתורם: "מה הבעיה? תן לי צ'ק דחוי על חשבון השנה הבאה. שהצ'ק הראשון של 2018 יהיה לטובת הישיבה". התורם השתכנע וכתב במקום צ'ק על סך 5,000 דולר.

לאחר מספר שבועות התקשר אלי חייל בצבא וסיפר לי שנגמרו לו הכוחות ונמאס לו מהמערכת הצבאית. נזכרתי בסיפור הזה, ואני מכיר את החייל הזה היטב, הוא זורם וכל הזמן מחפש חיזוקים בעבודת ה' יתברך, אז ענית לו: "מה הבעיה אחי? נגמרו לך הכוחות? ! תיקח על חשבון חנוכה המתקרב. קח על חשבון שבת קודש המתקרבת. אתה חייב עזרת דקדושה, וגם כשהיצר הרע מספר לך שאין לך כוחות, תזכיר לו שבעבודת ה' יתברך אפשר תמיד לקחת כוחות מהחגים, מהשבתות, מהתפילות, מהברכות ומכל ההלכות".

אנחנו שליחי מצווה תמיד. שליחים של ה' יתברך בכל מקום ובכל שעה. מה מזכיר לנו את השליחות? תחנות התדלוק הרוחניות שה' גנו בכל שבוע ובכל חודש. תמיד חייבים לתדלק! כל שישה ימים - שבת קודש, כל חודש איזה חג, או הלכות מיוחדות או צומות או ימי זיכרון של צדיקים, או סתם תקופה של חיזוקים ותשובה.

לפעמים השליחות ממש כבדה, ואתה רחוק פיזית, נפשית, ומרגיש גם ממש רחוק רוחנית ונשמתי, ואז אתה חייב לפרוץ דרך עם עזרת דקדושה ולהתחיל לגייס כוחות אלוקיים מהתפילות ומכל החגים בלי סדרים ובלי להמתין שתגיע התפילה או החג - פשוט להחליט: אני עכשיו לוקח כוחות מיוסף הצדיק, ואפילו שאני מרגיש רחוק בכל המובנים, ומרגיש שמצרים סוגרים עלי, והאחים שלי מהצבא מצליחים למכור אותי בקלות לכל מיני עניינים שמרחיקים אותי מהקדושה, אבל בעצם, הם רק הביאו אותי לצימאון לאלוקים ברמה שלא חוויתי מעולם, בחינת ירידת הצדיק, ירידה לצורך עליה, ועכשיו, בעזרת ה' אני הולך על כל הקופה, ואני לא יכול להתחשב בהדרגה, שלב אחרי שלב, קמעא קמעא... אני חייב לעוף על ה' יתברך ותורתו הקדושה ולהיות ברוך וחד!

אני חוזר לה' יתברך בתשובה מאהבה וכל הזדונות יהפכו לזכויות! אני מקפיד בהלכה על קלה כבחמורה, רץ למצוות ובורח מן העבירה! ישראל קדושים לא יכולים להתנתק מה' יתברך, מקסימום מה שיקרה זה **כמו בחץ וקשת, כשיהודי הולך אחורה בעבודת ה' יתברך, וחלילה נופל או יורד, החוט והחץ נמתחים אחורה, ויש מצבים שאתה מרגיש שהחוט כל כך מתוח, ואתה חושש שהוא עלול להיקרע, ואז החץ הזה הולך לעוף רחוק מאוד. החץ הזה הולך לפגוע במטרות האלוהיות שלך, ולהביא אותך לרמה רוחנית של בעל תשובה מאהבה שיוודע להתגעגע, להשתוקק, לכסוף ולהזדזר במצוות ולשמוח בהן באמת ולהתפלל מכל הלב ולהיות יהודי פשוט שמודה לה' יתברך על כל פרט, ומרגיש שליח של ה' יתברך בעולם, ומתאמץ לחבר אליו עוד כמה שליחים נאמנים, אוהבי ה' ומקדשי שמו.**

אחים יקרים ואהובים!

הגענו לשיא של כל הפרשיות האחרונות. יוסף הצדיק מתגלה לאחים שלו. יוסף הצדיק זכר כל הזמן שהוא שליח של ה' יתברך. הוא זכר שהוא הידא אריכתא' (היד הארוכה) של המשלח, ו"שלוחו של אדם כמותו" - אז, אם השליח זוכר כל הזמן את המשלח ומפנים שבשליחות שלו הוא ממש כמו ה' יתברך, אז כל המפריעים שיש לו בדרך למילוי המשימות, בסופו של דבר הופכים לזכויות יותר גדולות, שמשפיעות על השליח וכל המושפעים מהשליחות, לדורות עולם.

בסופו של דבר - "שליחי מצווה אינם ניזוקין" - אפילו שברוך יכולות להיות

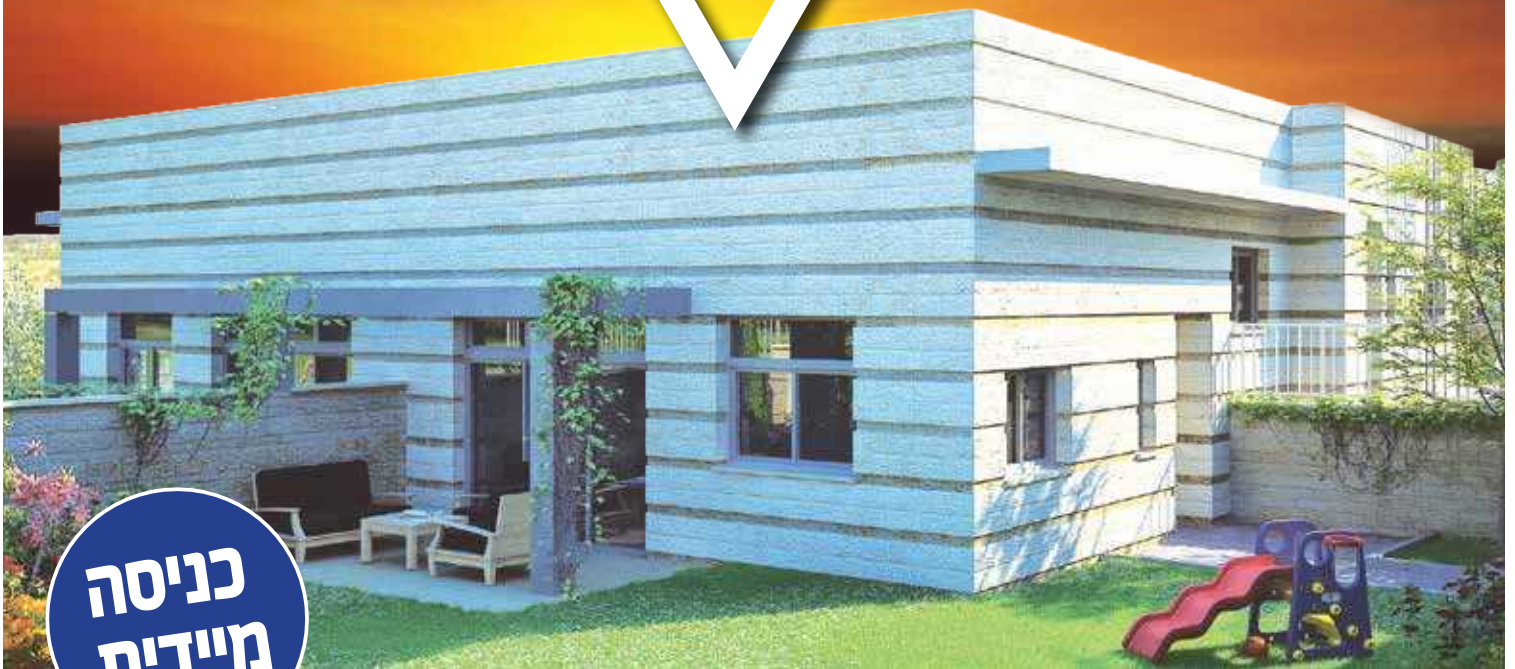
החורף הזה יש לך בית

בית דו משפחתי 113 מ"ר

רק **811,000 ₪**

מחיר מיוחד עד ראש חודש שבט

פירוט: ישראל

כניסה מיידית

שכונת 'מצפה הנחל'

- ◆ ישוב תורני ◆ מיקום נגיש למגוון אפשרויות תעסוקה
- ◆ לימוד תורה לילדי הישוב עם בחורי הישיבה ◆ סניף בני עקיבא נפרד
- ◆ קהילה כיפית ותוססת ◆ אגודה יהודית ומרוממת
- ◆ נוף אנושי מהמם

מעלה חבר פשוט שתתחבר

לפרטים והרשמה:
שלמה | 072-3925858

מרכז מידע אמנה | **1-800-260-240**
www.amana.co.il

צמוד למדד תשומות הבניה 9/17 *ההדמיה להמחשה בלבד

זאת נחמתנו

דמותה של נחמה ליבוביץ' נתפסת כאחת ממובילות הפמיניזם הדתי, על אף שהיא הייתה רחוקה מכך > רחוקה מכל פרסום, קנאית לפרטיותה וכמעט סגפנית, חוללה נחמה מהפכה של ממש בלימוד המקרא, ולאן דווקא לנשים <

מעוררת השראה

אין ספק שאחת מהנשים הגדולות שנשאה דגל זה של הנחלת לימוד התורה בכלל ובפרט לנשים בדורות האחרונים הייתה נחמה ליבוביץ'. הזכרת שמה של נחמה ליבוביץ' כנשימה אחת עם ביטויים אקטיביים כמו 'מהפכה' אינה עולה בקנה אחד עם אישיותה, כך יעיד כל מי שהכירה מקרוב. נחמה הייתה אישיות בעלת ענווה מופלאה, ויש שיאמרו מופרות, והתחמקה מכל אפשרות של פרסום. היא התעקשה להבדיל בין דמותה האישית והפרטית ובין התורה שלימדה, מיאנה בעקשנות להצטלם או לאפשר לתלמידיה להקליט את שיעוריה, להתראיין או לכתוב את תולדות חייה. היא הייתה אומרת שמי שמבקש ללמוד תורה יבוא לשיעורים או שיענה על השאלות בגיליונות שהייתה שולחת (מפעל חיים שלה, עליו נרחיב בהמשך).

נחמה מעולם לא הרימה על נס את לימודן של הבנות דווקא, דלתות שיעורה היו פתוחות לכל דורש, גברים ונשים, מבוגרים וצעירים, בעלי רקע דתי וכאלו שכלל לא שמרו מצוות, אנשי עמל פשוטים ודוקטורים נושאי משרות מכובדות.

חסייה בן זכאי

אורך כל ההיסטוריה היו בנות שלמדו תורה והיו בישראל נשים גדולות שאף ידעו לפסוק הלכה או העבירו שיעורי עיון בגמרא לתלמידים מאחורי מחיצה, כמסופר על כמה מבנותיהן של גדולי ישראל, אך מהפכת לימוד התורה לנשים בדורות האחרונים עסוקה בהפיכת לימוד התורה לבנות לנחלת הכלל.

בראש המהפכה עמדו גדולי ישראל ובתוכם החפץ חיים שנימק את המהלך בגלל רוח הזמנים שחשפה את הבנות לכל מיני רוחות רעות ולאיינסוף מידע כללי, ולכן מוטב שתשבנה ותלמדנה תורה ותהיינה ערמוניות בתורה ולא בדברים אחרים. הרבי מלובביץ' קרא לתופעה "מהפכה של ימות המשיח" וראה אותה באור חיובי ולכתחילה. הוא אמר שלא רק שהתנאים השתנו, אלא שחל שינוי של ממש במציאות. רוב הנשים דעתן מכוונת להעמיק בתורה, וממילא ודאי מצווה שכולן תקבלנה חינוך תורני, ולא רק בהלכות שהן חייבות בהן - אלא בכל התורה כולה.

המורה

נחמה, שסלדה מתארים סביב דמותה, הורתה לכתוב על מצבתה מילה אחת - "מורה". אף שבהמשך דרכה קיבלה תארים של פרופסורה באוניברסיטת תל אביב ובר אילן, המעיטה בדרך קבע במעמדה והייתה מדגישה שהם אינם מגיעים לה כיוון שמעולם לא עסקה במחקר אלא בחינוך. יחסה לרבנים היה יחס של התבטלות וכבוד,

אך רבות מתלמידותיה הן מנושאות דגל לימוד התורה והנחלתה לציבור הנשי, ורבות רואות בה דמות לחיקוי, בלימוד התורה שלה, בעמקנותה וברחבות ידיעותיה. רבים טובים מחשוכי הרבנים העלו על נס את שיטת לימודה. ודווקא כך, בפשטות המיוחדת לה, במעשיה ובדמותה הקורנת, חוללה מהפכה של ממש. לאחר פטירתה נאלצים אנו לעבור על רצונה להסתתר מעין כל, כי "תורה היא ולמוד אנו צריכים".

מה את מבינה?

נחמה נולדה בריגה שבלטביה בג' באלול תרס"ה (1905), לאביה ואמה מרדכי ופרידה ליבוביץ'. לזוג נולדו שני ילדים בלבד - הבן הבכור ישעיהו, שלימים נודע כפרופסור ליבוביץ', ולאחריו נחמה. אביה בחר לה את שמה, על שם אם סבה הרבנית מטלסן שהייתה אישה חשובה ויודעת ספר, שגדולים בתורה היו שואלים בעצתה ובידיעותיה. כמו

נבואה נזרקה בו, על תפקידה העתידי של בתו הקטנה.

אביה של נחמה היה איש רוח ואוהב ספר, שהיה מלמד בביתו את ילדיו תורה. שם נצרב לימוד התורה כמורשת חיים באישיותה של נחמה. סביב שולחן השבת בשעת הצהריים היו ישובים בני המשפחה המורחבת סביב ספר תנ"ך גדול, והאב שואל שאלות וחד להם חידות מתוך הפסוקים. נחמה הייתה מנסה את כוחה בתשובות משלה על השאלות, אך אביה ואחיה המבטיק היו משתיקים אותה בטענת "מה את מבינה?". בהמשך יכירו גם הם עד כמה הבינה נחמה בסוגיות שדוברו סביב שולחן השבת. אביה אף היה המורה הראשון שלה לתנ"ך בכלל ולרש"י בפרט. אביה היה קנאי ללשון העברית וכביחם הקפידו לדבר עם הילדים עברית כשפת אם.

ב-1919 עברה המשפחה לברלין, שם סיימה נחמה בית ספר תיכון ולמדה באוניברסיטאות היידלברג, מרבורג וברלין. כבר בתור סטודנטית החלה ללמד בבתי ספר יהודיים עברית ותנ"ך.

בברלין נשבה רוח של השכלה והתבוללות ואורח חיים נהנתני. באותם ימים רק נשים בודדות סיימו את לימודיהן, ועוד פחות מכך היה מספר הנשים שעברו במקצוען. נחמה הייתה יוצאת דופן בכך ובעיקר בעמידתה הגאה על ערכי היהדות והקפדתה על המצוות ובכלל זה הצניעות הנשית, דבר שלא היה מצוי בסביבתה. כבר אז ניכרה נחמה בלבושה הקבוע, שמלה ארוכה בצבע אחיד כחול או חום, יוצאת דופן וחרוגה בקרב הנשים הצעירות שהקפידו על לבושן ועל מראן.

נחמה הפכה להיות אישה שראתה בלימוד יעוד, ולפחות בחוג משפחתה הפנימו עובדה זו ואף כיכרו אותה בשל כך.

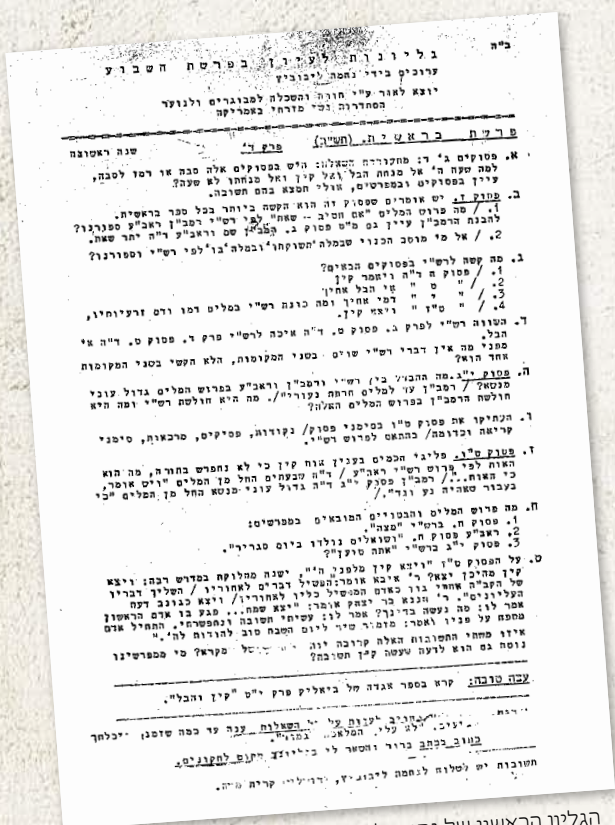
בעלי, מורי ורבי

נחמה נישאה ב-1930 לדודה, אחיו הצעיר של אביה, ליפמן ליבוביץ, שהיה גדול ממנה בעשרים ותשע שנים (!) וקטן רק בשש שנים מאביה. הוריה התנגדו מכל וכל לשידוך בין השניים והם נעדרו מן החתונה המצומצמת, אך הזוג הצעיר היה נחוש ושמחתם הייתה שלימה. היה זה ליפמן שעמד לצידה לאורך שנות לימודיה ויש אומרים שאף מימן אותם. מאז ומתמיד האמין ביכולותיה של נחמה, עודדה בדרכה הקשה והשתתף בחוויותיה. לפני נישואיהם נשלח ליפמן לסיכור, שם התערעה בריאותו והוא החל לאבד את מאור עיניו. מאוחר יותר, זמן קצר לאחר בואם ארצה, איבד את מאור עיניו לגמרי. ליפמן היה תלמיד חכם גדול, שנון ורב קסם. היה בקיא בגמרא, רש"י ובתוספות בעל פה, ואף לאחר שאיבד את ראייתו היה עוסק בתורה בקול מזיכרונו. לאחר מותו הפסיקה את כתיבת הגיליונות, כפי שהעידה "ליפמן היה מלמדני יום יום. מכין אותי לשיעורי וכל דבר קשה אביא אליו".

נחמה לא הרבתה לשתף בחייה הפרטיים, אך מספוריהם של האנשים הקרובים לה ניכר שחיבה מרובה שררה בין השניים. נחמה קראה לבעלה "מורי ורבי" וכן ציינה "הוא הבין אותי ובלעדיו לא הייתי מגיעה לאן שהגעתי". עלייתם של בני הזוג ארצה היה חלומה הכמוס של נחמה, ולאחריה התיישבו בירושלים בשכונת קרית משה.

לשניים לא היו ילדים משלהם אך רבבות תלמידה נקראו בפיה - ילדיי. רבות סופר על הקשר החם שנקם בינה לבינם ועל מערכות יחסים קרובות כמשפחה שניהלה עם תלמידיה לאורך הדורות.

נחמה נישאה ב-1930 לדודה, אחיו הצעיר של אביה, ליפמן ליבוביץ, שהיה גדול ממנה בעשרים ותשע שנים (!) וקטן רק בשש שנים מאביה. הוריה התנגדו מכל וכל לשידוך

הגליון הראשון של נחמה לפרשת השבוע

מתוך אמונה שאינה מגיעה לקרסוליהם. היא ראתה בלימוד התורה את אהבתה הראשונה וחיפשה אחר דרכים להעביר את אהבת חייה הלאה לדורות הבאים.

כבר בהיותה סטודנטית בת עשרים בברלין, השקיעה מחשבה רבה בשיטות ההוראה. היא עמדה על כך שתפקידה כמורה אינו מסתכם בהרצאת דברים ותפקיד התלמיד אינו לסכם חומר, חשוב ככל שיהיה. שיעורה היה מתחיל בשאלת שאלות אינטליגנטיות שמלמדות לחשוב, אך כדי למנוע את התפרצותם של התלמידים המבטיקים הייתה מורה לכל תלמיד לכתוב במחברתו את התשובה והיא הייתה מסתובבת בין התלמידים וקוראת את תשובותיהם. השאלה "מה קשה לרש"י?" הפכה להיות סימן היכר של נחמה. שיטתה הייתה בהבאת דעות שונות של פרשנים והשוואה בין הדעות השונות, וכיצד למדו את תשובותיהם ממילות הפסוק בעצמו. כבת החינוך היהודי הגרמני היו בה קפדנות וכללים נוקשים. אף שהיא לעיתים קרובות הגיעה באיחור לשיעור, לא הרשתה למאחרים להיכנס.

נחמה הייתה שחקנית מלידה. כפי שסיפרו עליה תלמידיה, היא ידעה להחיות את החומר הנלמד בצורה דרמטית, כאילו המילים קורמות עור וגידים אל מול עיניהם של התלמידים. היא לא הסתפקה בכך והייתה משתפת את

נחמה הייתה אישה פשוטה שלא ייחסה משמעות רבה ללבוש החיצוני. הבית שבו גרה היה בית מלא ספרים, פשוט ונקי מכל חפצי נוי או אביזרי נוחות. הייתה מתעקשת לא לקבל מתנות מאף אדם ולא הייתה מהססת להחזירם לבעליהם

והם הטביעו את חותמם על שיטת לימוד התנ"ך בכלל במערכת החינוך בארץ.

הגיליונות התייחדו בהחדרת הרגלים ללימוד שיטות חשיבה וניתוח הסיפור או הפסוקים במקרא. נחמה הייתה בוחרת לעסוק בפרשיות מסוימות מן המקרא, שהיה בהן קשר משמעותי לחיים בהווה של הלומדים, נושאים שיש בהם דגש מוסרי-חינוכי כמו סוגיית "לא תלין פעולת שכיר" או בעיון בתלונותיהם של בני ישראל וצעצועיהם לסיר הפשר כנוגעות לנהנתנות ומותרות בחיים.

בהדרגה השפיעה שיטת הלימוד של נחמה על מערך החינוך הדתי בארץ. הגיליונות הפכו לדפי עיון עם תשובות, ולאחר מכן הוצאו לאור כספרים. נחמה אף שימשה כשדרנית ברדיו 'קול ישראל'. היא הפכה לאישיות מוכרת וידועה בארץ, והייתה מעבירה שיעורים בכל מקום רק בתנאי אחד - שיארגנו עבורה הסעה הלוך וחזור. היא סירבה לבקשות חוזרות ונשנות להרחיק אל מעבר לים ולעזוב את ארצנו האהובה.

נחמה לימדה במוסדות גבוהים שונים, בתחילה בסמינר המזרחי

התלמידים בהחייאת הפרטים החסרים בסיפורי המקרא. לדוגמה, בסיפור של יוסף שהושלך אל הבור נתנה לילדים להעלות השערות אילו מחשבות חלפו במוחו של יוסף שם בבור. מטרתה הייתה לגרות את סקרנותו של הלומד, מתוך תקווה שהדבר יגרום לו להמשיך בלימודו באופן עצמאי.

"כאן נחמה"

בכל שבת אנו רגילים לשפץ של עלונים על פרשת השבוע. הגיליונות של נחמה היו סוג של גלגול קדום של עלוני שבת. אך בשונה מהעלונים בני ימינו שבהם זועקות כותרות קורצות, פרסומות שונות וגרפיקה צבעונית, היו הגיליונות דפים מצולמים שבהם היו רק שאלות ללא תשובות. מפעל הגיליונות שנמשך כשלושים שנה, היה חריג ויוצא דופן בכל קנה מידה. הוא התחיל מדף של תשע שאלות על פרשת בראשית שנשלח בשנת תש"ב אל תלמידותיה מהסמינר הקיבוצי. כפי שהסבירה נחמה "תפקידי הוא לשאול שאלות, לא לענות תשובות". בסוף הגיליון הוסיפה "אנא כתבו בכתב ברור והשאירו מקום להערות בגיליון". כך התחיל מפעל חיים של אישה אחת, שבמהלך תשלח נחמה שאלות ותקבל פתרונות מנשים ואנשים שונים בארץ ובעולם.

נחמה הייתה מעל למחלוקות, מעל להגדרת הסקטורים, הייתה נוסעת בכל הארץ להעביר שיעורים והיו לה תלמידים מכל מקום. היא הקפידה לא לקבל שכר עבור מפעל חייה וביקשה

רק את דמי המשלוח וצילום הדפים. את התשובות הייתה כותבת נחמה בעצמה בכל מקום שבו הייתה, בדרכים או בביתה בקרית משה. היא הייתה מתקנת ומעודדת את העונים להמשיך להתאמץ לענות בצורה מדויקת. הגיליונות זכו לתפוצה מדהימה. מאנשים פרטיים שהגיליונות הפכו לנושא שיחה משפחתי סביב שולחן השבת שלהם ועד לקבוצות לימוד שנוסדו במקומות רבים בארץ. כך גם הגיעו הגיליונות לחדרי המורים ולמוסדות לימוד והוראה, ומהם הכינו המורים את שיעוריהם

ברלין, העיר בה גדלה ולמדה

למכלת אפרתה), במכון להוראה בגוש עציון, ככולל מרץ וכן באוניברסיטאות השונות. בהמשך הייתה חלק מצוות שחיבר את בחינות הבגרות. היא הכניסה את החידוש בהבאת קטע שלא נלמד לתלמיד (אנסין). היו שאמרו שמפעל הגיליונות היה מעין 'אוניברסיטה הפתוחה' של אדם יחיד. היה זה פרויקט מקדים לפרויקט האחרון שבו עסקה בעת שהתקרבה לגיל תשעים: בניית תכניות לימוד עבור האוניברסיטה הפתוחה. נחמה קיבלה פרסים שונים עבור פועלה: פרס ישראל עבור הנחלת לימוד המקרא

1,200 נרשמו למבצע של קרוב אליך
ומקבלים 10 גליונות בכל שבוע עד הבית!
בזכותכם 12,000 איש מקבלים עבודת ה'!
האחרונים בהחלט שרוצים להצטרף למהפכה:
 שלחו הודעה ל 052-4061065 או מייל ל: Info@qarov.org

תמיד רצית ללמוד ימימה עכשין את יכולה!

השיעור השבועי מגיע עד אליך הביתה

עידית שלו

תובנות בחשיבה הכרתית

השיעור השבועי

הזדמנות בשבילך להכיר את החומר המופלא של ימימה אביטל זצ"ל באופן נוח ומזמין, וליהנות מהשיעור השבועי

שישלח אליך למייל האישי, בכל שבוע!

רק ב-39 שקל לחודש

כך תוכלי בזמן
ובקצב שלך
לקבל תובנות
נפלאות לחייך

לנרשמות
מילון מושגים
ומארז
4 שיעורי הכנה
במתנה!

להרשמה באתר:
www.edit-shalev.co.il

פרטים נוספים בטלפון:
054-2526141

עידית שלו - Edit Shalev
חפשי אותי בפייסבוק

Lazarovitz Studio

למבוגרים, פרס ביאליק, ועוד פרסים רבים. כמו כן קבלה תואר פרופסורה לשם כבוד, אך תמיד הקפידה שכולם יקראו לה בפשטות "נחמה". כך אף הייתה עונה לטלפונים בביתה – "כאן נחמה".

לפני נחמה נפתחו שערי הכניסה אף בקרב לומדי הישיבות. הרב צבי יהודה אישר לתלמידי הרב צפניה דרורי, שהקים מכון ללימוד הוראה לתלמידי חו"ל, לצרף לשורות המלמדים את נחמה, וכן היא הוזמנה ללמד בתוך כולל מרץ שבמבשרת ציון על ידי הרב אורי כהן.

מתנגדים

ככל מהפכה רוחנית עוררה שיטת הלימוד של נחמה התנגדות, הן בבית המדרש והן במערכת החינוך.

שיטת הלימוד של נחמה הייתה חידוש גדול בבית המדרש, קודם כל בהיותה אישה המעבירה שיעורים לגברים (ביניהם תלמידי חכמים). בנוסף, פשוטו של מקרא לא היה מקצוע מקובל בעולם הישיבות, שם עסקו בעיקר בלימוד גמרא.

נחמה למדה בברלין באוניברסיטאות השונות, שם השלימה את לימודי ההוראה במוסד רפורמי (כיוון שכאישה לא יכלה להתקבל לבית מדרש לרבנים, שהיה פתוח רק בפני גברים). במוסדות אלו שלטה שיטת הלימוד של ביקורת המקרא – עולם של מחקר שהיה ברובו תיאולוגי-נוצרי. לשיטה זו התנגדה נמרצות כל ימיה, אך תוך כדי הלימודים נחשפה לקשת רחבה של מפרשים שאליה גילתה פתיחות גדולה. היא לא היססה ללמוד ממפרשים שאינם שומרי תורה ומצוות ועוררה בכך התנגדות לא מבוטלת.

בסוף ימיה היו שיצאו חוצץ במטרה לשנות את שיטת הלימוד במערכת החינוך שהושפעה ממנה, ובראשם הרב יואל בן נון שטען ששיטת לימוד זו רחוקה מלהיות שווה לכל נפש. שיטתה של נחמה צמצמה מאוד את הנושאים הנלמדים. לשם הדוגמה, שלישי מספרה 'עיונים לספר בראשית' היה סביב פרשיית יוסף ואחיו. "מה עם שאר הנושאים שלא נלמדו?" הקשה הרב בן נון. הוא ביקש להחזיר את ההתמצאות בתנ"ך מתוך ההיקף של הנושאים. אמנם לא כמשהו שיתפוס כליל את הלימוד, אלא יהווה חלק נוסף על שיטת הלימוד החינוכי-מוסרי שאותו ייצגה נחמה.

בעיני הרב בן נון הריאליה המקראית חשובה מאוד, והמשמעות המעשית היא שמה שכתוב בתורה הוא רלוונטי לכאן ועכשיו. בעת שלימד סוגיות

**יום אחד הגיעה אחת מאותן עוזרות
לביתה של נחמה ומצאה אותה יושבת
בתוך שלולית מים. נחמה הייתה אבודה
כולה וניסתה לאסוף את המים בכפית
וכוס...**

שונות בחר לקחת את תלמידי למקום הנזכר בעצמו, ושם בין ההרים לימד את הסוגיה המדוברת. בעת הלימוד על יהושע בן נון לקח עמו את תלמידי לאור יריחו, הוא תיאר את האירוע בצורה כה מוחשית עד שמורה ותיקה קראה בספונטניות "מה, זה קרה באמת?"

הרב בן נון, בעקבות רבותיו הרב יהודה אליצור ועוד, דגל בלימוד רב-תחומי שכלל גיאוגרפיה, ארכיאולוגיה, לשון, היסטוריה ותחומים משיקים נוספים. כמו כן, יצא נגד התעמקות בפסוק מסוים או פרשה מסוימת שלא מתוך התבוננות רחב בפרשיות מקבילות.

פמיניזם - כן או לא?

אף שחלק לא מבוטל מתלמידותיה היו מאסכולת הנשים הפמיניסטיות, שדגלו בלימוד נשי מתוך השוואה ללימוד הגברים ואף הקימו מכוני הוראה ללימוד לנשים בתורה שבעל פה ובשאר מקצועות התורה, נחמה סלדה מן הרעיונות שעלו מארגונים אלה. נחמה העסיקה את עצמה בלימוד התורה נטו ומעולם לא חיפשה להתהדר במצוות לא לה. בקשת נשים מסוימות ללבוש טלית או להתפלל במניין עוררה בה התנגדות פשוטה. "וכי סיימו לקיים את כל המצוות שבין אדם לחברו ויש פנאי בידן לבקש אחר מצוות שלא התחייבו בהן?" הייתה תוהה לא פעם בקול. כך גם בענייני העולם הזה, נחמה הייתה אישה פשוטה שלא ייחסה משמעות רבה ללבוש החיצוני. הבית שבו גרה היה בית מלא ספרים, פשוט ונקי מכל חפצי נוי או אביזרי נוחות. הייתה מתעקשת לא לקבל

כריקה אם היא ממלאת את תפקידה הראשון למרות שאיננה אם. אך הוסיפה בפני הקרובים לה, "בעל העקידה כתב את תשובתו אך במציאות זו בעצמה לא הבין!".

שליחות איננה הגשמה

אף שכל עיסוקה של נחמה היה בהקניית לימוד סוגיות המקרא, היא האמינה שכל אדם צריך לעשות את מה שראוי לו, ומי שלא יכול ללמוד תורה מתוך הבנה וכישרון עליו לעסוק במלאכה הראויה לו. כך גם הורתה לתלמידותיה שהצרו על כך שאין ביכולתן לעקוב אחר דבריה ולהבינם. נחמה הייתה אישה עם ידיים שמאליות ככל מה שקשור למלאכות הבית, ולאורך כל שנותיה העסיקה עוזרות בית וסוכנות בית שעשו את כל המלאכות הנשיות - כביסות, בישולים וניקיון, ואפילו היו קונות עבורה את בגדיה. כל העיסוק בדברים אלו לא עניין אותה בכהוא זה. יום אחד הגיעה אחת מאותן עוזרות לביתה של נחמה ומצאה אותה יושבת בתוך שלולית מים. נחמה הייתה אבודה כולה וניסתה לאסוף את המים בכפית וכוס... העוזרת ביקשה ממנה לנקות את הרצפה בעצמה ועם מטלית סיימה את העבודה תוך חמש דקות. נחמה הייתה נפעמת ומלאת הודיה. היא ידעה את מקומה ואת כישוריה ולא נמנעה מלצחוק על עצמה. היה לה כבוד גדול לאנשים הפשוטים, וכל אדם שהייתה נעזרת בו או מעסיקה כשכר הפך להיות בן משפחה ממש.

על אף כלליה וקפדנותה בעת השיעור, היה לה יחס אחר לאימהות שהשתתפו בשיעורים. תמיד אמרה שלהן יש תירוץ טוב, "אולי הילד היה צריך דבר מה...". לעומת זאת, איחור של תלמיד היה נחשב בעיניה כולזול. היא עודדה את תלמידותיה להמשיך ללמד מתוך שליחות ולא מתוך הגשמה עצמית.

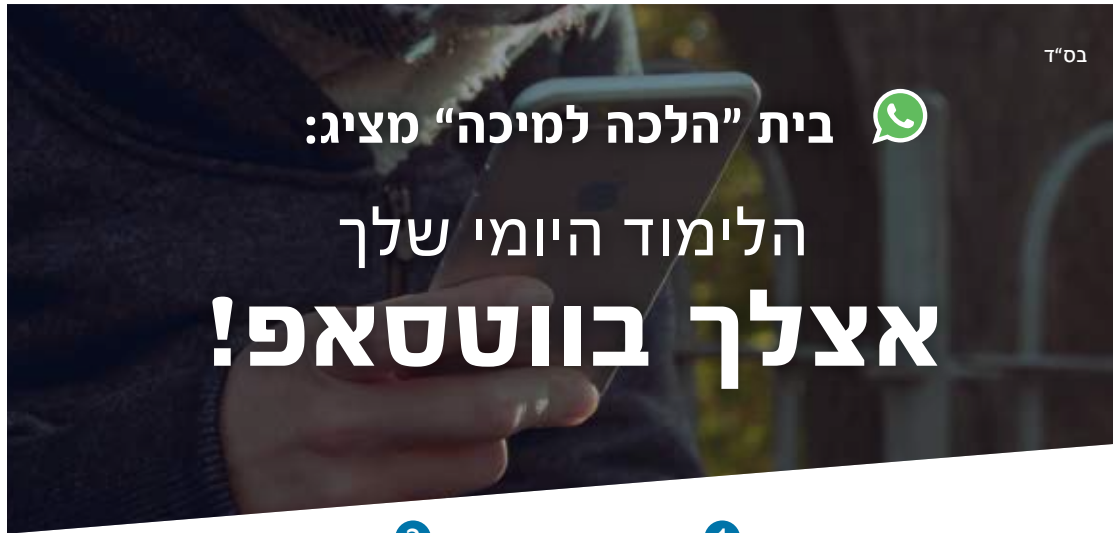
בסוף שנות התשעים נערכה באוניברסיטת בר אילן תערוכה בנושא 'נשים מצליחות'. מטבע הדברים ביקשו בתערוכה להציב מקום הולם לנחמה ועבודותיה. תלמידיה התנו את הבאת גיליונותיה במודעה שתתנוסס מעל התערוכה: 'הצגת הגיליונות של נחמה בתערוכה זו אינה מיושבת עם גישתה של נחמה כמו שהכרנו אותה. היא ז"ל התנגדה בתוקף להציג הצלחתה של אשה כהצלחה נשית'.

נחמה עסקה בהנגשת לימוד התורה לכל אדם, ובלימודה הראתה דוגמה חיה ליכולת של כל אישה ללמוד את התורה לעומק וברחבות. תלמידיה כינו אותה 'זאת נחמתנו', על שהביאה נחמה ואור ללבבות עם ישראל הצמאים. כינוי זה נאמר במקור על התורה - 'זאת נחמתי בעוני כי אמרתך חיינתי', ותלמידיה שרו שיר זה לרמותה.

נחמה נפטרה בשנת תשנ"ז, אך תורתה עודה מהדהדת בתוך מילות התורה ומונחת לפנינו, וכל הרוצה - יבוא וייטול.

בכתבת כתבה זו נעזרתי בספרה של חיותה דויטש "נחמה - סיפור חיה של נחמה ליבוביץ'", הוצאת ידיעות ספרים 2008.

מתנות מאף אדם ולא הייתה מהססת להחזירן לבעליהם. מותרות היו בעיניה מוקצה מחמת מיאוס ואפילו דבר קל היה נחשב לזוה בעיניה. ברגע של גילוי לב נדיר חשפה נחמה מעט מאשר על לבה לחברתה, בעלת משפחה מרובת ילדים, וכך אמרה: "דעי לך שילדים זה הדבר החשוב". והוסיפה: "האמיני לי, כל מיני אנשים חושבים שאני פמיניסטית, מסתובבת בכל הארץ ומלמדת תורה. אבל אילו הייתי זוכה לא הייתי כותבת ולו גיליון אחד". היא הרבתה ללמד את סיפור המקרא אודות השיח בין יעקב ורחל שבאה לפניו ואמרה לו "הבה לי בנים ואם אין מתה אנוכי", ובתשובתו של יעקב שטוען לעומתה "התחת אלוקים אנכי?". תוך כדי הבאת הפירושים השונים מדוע ענה יעקב לרחל כך, הקפידה להביא את פירושו של רבי יצחק עראמה שאומר שיעקב הסביר לרחל שיש לאישה שני תפקידים, והראשון שבהם הוא להיות אישה כפי שכך נקבע שמה הראשון - "אישה", ורק לאחר מכן נקראה בשם "חוה" - "אם כל חיי". אין לאישה לחוש

בס"ט

בית "הלכה למיכה" מציג:

הלימוד היומי שלך אצלך בווטסאפ!

מס' 052-4650828
מס' 058-5859910

שמירת הלשון

להצטרפות:

052-4650828
058-5859910

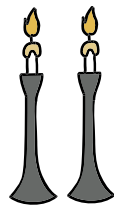

תנ"ך

להצטרפות:

050-6500302
050-5065735

חדש!

הלכות שבת

להצטרפות:

053-7173667
053-6665669

חדש!

ליקוטי מוהר"ן

להצטרפות:

058-5807090
050-9616666

חדש!

תניא

להצטרפות:

052-2566926
058-4930921

"הלכה למיכה" היו מיזם לימוד יומי בווטסאפ בכתב ובשמע לע"נ מיכה אליעזר קירשנבום ז"ל בן יחזקאל נפתלי ותמר. למעוניינים להצטרף, נא לשלוח דרך הווטסאפ בקשת הצטרפות לפרויקט הרצוי ולשמור את המספר באנשי הקשר שלכם.

הלימוד היומי נשלח דרך רשימת תפוצה ולא דרך קבוצה!!!

עלשיו
בחנויות הספרים
טללי חיים חנוכה

רוצה להיפתח לאור שמאיר כשאת מדליקה נרות שבת?
להתחבר לעומק של הפרשת חלה?
להבין את המשמעות הרוחנית של תהליך ההיטהרות על כל שלביו?

טללי אורה האישה ומצוותיה

על אורה של האישה ועבודת ה' הייחודית לה,
לאור התבוננות בשלוש מצוותיה -
נר שבת, הפרשת חלה וטהרת המשפחה

מאת הרב ראובן ששון

חדש!
מסדרת טללי חיים

לא רק לנשים!

הספר כולל ביאורים עמוקים על השבת, על עבודת ה', ועל שלבי הגלות והגאולה, הנלמדים משלבי הנידה וטהרתה

מועצת המכינות
הקדושים צאנז
היבנותיות וישיבות

בית המדרש
גבעת שמואל
בית מדרש בלב הקהילה

חורף של תוספתא

מוצ"ש של אמונה
בבית המדרש בגבעת שמואל

מוצ"ש "ויגש" ה' טבת 23.12 | מוצ"ש "ויחיי" י"ב טבת 30.12

20:30 | הרב מאיר נאמן | הרב בועז כהנא
21:15 | הרב ערן טמיר | הרב בועז כהנא

מוצ"ש "שמות" י"ט טבת 6.1 | מוצ"ש "וארא" כ"ז טבת 13.1

20:30 | הרב מאיר נאמן | הרב דני סטיסקין
21:15 | הרב יהושע שפירא | הרב מאיר נאמן

לפרטים ותרומות: משה נעמן 052-7203828

// השיעורים לנשים וגברים //

בית המדרש קהילתי | רח' עוזי חיטמן 4, גבעת שמואל

הישן מתחדש והחדש מתקדש

הישיבה התיכונית חורב

ערב היכרות להורים

לקראת הרישום לשנה"ל תשע"ט לכיתות ז' ו-ט' בישיבת חורב
בבית המדרש, רח' הרב בן ציון אשון 2 בסנהדריה, ירושלים

כ' טבת

יום ראשון, 7.1.18
בשעה 20:00

יום פתוח לתלמידים

לעולים לכיתה ז', ט': יום רביעי, כ"ג בעטב, 10.1.18

ההרשמה לימים הפתוחים
ולשיבה:

02-5813963/4
www.horev.co.il

תורה עם דרך ארץ

אולפן של מקום

אסף משניות

אפתח בגילוי. השנה זאת הייתה הפעם הראשונה שבה ביקרתי בשבוע 'צמאה'. ההתעסקות בעולם החסידות אינה חלק מרכזי בחיי, אבל השנה חבריי למערכת שכנעו אותי לתת לאירועי י"ט כסלו צ'אנס. "רק תבוא לראות כמה אנשים לוקחים חלק באירועים הענקיים האלה" הם אמרו לי. אז הגעתי. ואכן, ביום שלישי לפני שבועיים, אולמות בנייני האומה היו מלאים באלפי אנשים.

ניסיתי להבין מה גורם לכך שכל כך הרבה אנשים, מכל הגוונים הדתיים בארץ, נמשכים לשבוע החסידות, או יותר נכון לומר - לחסידות עצמה. "יש משהו נורא ישראלי בלהיות חסיד" אמר צבי יחזקאלי, הפרשן לענייני ערבים בחדשות 10, על הבימה במהלך פאנל 'תקשורת וחסידות' שנערך באותו ערב. "הרי מה זה להיות ישראלי? להיות תמיד שמחים, לעשות דברים שהם לא

בשולי פאנל 'תקשורת וחסידות' בשבוע 'צמאה', ישבנו לשיחה מאחורי הקלעים עם ארבעת העיתונאים שהתדיינו על הבמה < האם מהפכת הבעל שם טוב הצליחה והאם הוא היה מזהה היום את החסידות שייסד? > למה דווקא חב"ד וברסלב מצליחות לקבל כל יהודי ללא שיפוטיות ואיפה נכנסת המחשבה הביקורתית אל תוך הרגש החסידי? > כיצד ענה הרב נריה לאבי רט כשהתלבט האם לפנות לתקשורת ומה תלוי על הקיר באולפן הביתי של ידידיה מאיר?

ומשורשים אחרים. מלבד יחזקאלי, שהוא חוזר בתשובה, יושבים איש התקשורת אבי רט שמגיע מהעולם הדתי-לאומי, ידידיה מאיר, שמייצג בפאנל את המגזר החרדי, והעיתונאי יצחק נחשוני שהוא חסיד ספינקא.

שליח הרבי למיקרופון

"החסידות פוגשת אותי שוב ושוב בתוך העולם האישי שלי כעיתונאי" מספר יחזקאלי על הבמה. "אני גם מרגיש סוג של שליחות בתוך כל זה. אנשים רואים אותי במהדורה המרכזית ואחר כך הם קוראים אותי בקרוב אליך, והם רואים שאפשר להיות 'דוס' ואפילו חסיד ולהופיע בטלוויזיה. הם רואים שאין סתירה בין הדברים, הם מבינים שלהיות חסיד ולהיות ישראלי זה היינו הך. אני פורס את כל חיי ואת כל הקישקע שלי בטורים בעלון, ומי שקורא אותם לא יכול לטעות בנוגע לקשר שאני עושה בין החסידות לעבודה שלי בתקשורת".

"החסידות הדגישה לי פרופורציות בחיים. בהתחלה לא חשבתי להפוך להיות עיתונאי או איש תקשורת" מספר רט, "המסלול המקורי היה בתוך עולם הרבנות, להתחיל כר"מ ולעבור אחר כך להיות ראש ישיבה או ראש אולפנה. אני זוכר שהלכתי להתייעץ עם הרב נריה בנוגע להגשת כמה תוכניות ברשת ב' ברדיו. שאלתי אותו מה לעשות - להיות מחנך בכיתה, מרצה באוניברסיטה או מגיש בטלוויזיה. הוא אמר לי שהשאלה שלי לא נכונה. השאלה הנכונה היא באיזו גישה אני בא לשאלה הזו. אם אני מגיע לשאלה הזו מתוך הסתכלות על קריירה - השיקול המרכזי שלי צריך להיות הקידום המהיר יותר. אבל אם השאלה היא איפה אני יכול לעשות את השליחות שלי יותר טוב - התשובה תהיה אחרת לחלוטין. אני עברתי לתקשורת בגלל ששם נחשפים אליי הרבה יותר אנשים. מעולם לא הפסקתי להיות מחנך, אלא החלפתי פלטפורמה. אני בא כשליח להוסיף דבקות בעבודת ה'. זה גם החידוש של חב"ד, הם הכניסו לכולנו את תודעת השליחות שכל אחד נושא עמו".

"אני חושב שכל עיתונאי דתי שרוצה להיות דתי, חייב להיות לפחות טיפה חב"דניק" אומר מאיר וזוכה למחמאות כפיים מהקהל. "הרבי מלובביץ' לא ראה את הרדיו או העיתון כמקום שאפשר לומר או לכתוב בו גם דברים טובים. הרבי מחדש במכתבים שלו שהתקשורת הומצאה בשביל הקדושה, כמו כל דבר אחר בעולם. הרעיון הזה ממוסגר אצלי באולפן הביתי, ממנו אני משרד כל בוקר. כל בוקר אני נכנס לשידור ורואה את הרעיון הזה. זה ה'והיו ענין רואות את מוריך' שתלוי אצלי".

הבעש"ט בארבעה מהלכים

"כל מהפכה מצריכה ארבעה שלבים" מסביר רט על הבמה, כשהוא מנסה לתת תשובה משלו מה מושך אנשים לחסידות. "השלב הראשון הוא שמישהו יקרא את הכתובת על הקיר, שמישהו יזהה את הצורך שנוצר. אחרי הכתובת צריך לתת פתרון, כי להגיד שיש בעיה זאת לא חכמה גדולה במיוחד. החלק השלישי הוא שתהיה אפשרות ליישם את הפתרון, כי אחרת הכל נשאר עומד באוויר ולא מקבל אחיזה במציאות. השלב האחרון הוא 'העמידו תלמידים הרבה', לייצר המשכיות. בלי המשכיות המהפכה הופכת לאפיזודה חולפת בלבד. את כל ארבעת השלבים הללו ביצע הבעל שם טוב. ולכן החסידות שרדה את כל השנים והפכה למאוד פופולרית בשנים האחרונות".

אבל נראה שהפריצה הגדולה של החסידות אל הציבור הרחב התרחשה רק בעשורים האחרונים, עד אז החסידות הייתה והתקיימה רק בתוך החצרות החסידיות. מה נשתנה?

"אני חושב שמה שהשתנה זאת התפיסה הציבורית" עונה לי רט, כשאני יושב עם משתתפי הפאנל לאחר המושב. "בעבר כל אחד למד רק את בית המדרש שלו, אבל היום כולם מבינים שאפשר וצריך לבנות את עצמנו משילוב של הרבה תורות. בכל אחד יש אמת, והציבור הבין שבשביל לבנות תפיסה שלמה בעבודת ה' צריך לקחת מכל אחד את האמת שיש בו".

"בעיניי העובדה שהחסידות יכולה להתפרש בכל כך הרבה אופנים, היא זאת שמושכת אליה רבים כל כך" אומר לי ידידיה מאיר. "רק תעיף מבט על מי שישב על הבמה קודם לכן. כולנו מוצאים את עצמנו קשורים בצורה כזו או אחרת לחסידות, וכל אחד מאיתנו מפרש אותה בצורה אחרת. לכל אחד יש את החסידות הפרטית שלו, המקום האישי שבו היא נוגעת בו, וזה מה שמייחד אותה והופך אותה לכל כך פופולרית".

הכי הגיוניים ולא להיות פראירי - כלומר לא לוותר על כלום. גם החסידות היא כזו: המוטו המרכזי של ברסלב לדוגמה הוא להיות תמיד בשמחה. לטבול במעיין קפוא באמצע החורף זה לא הדבר הכי הגיוני לעשות, אבל אומרים לי לעשות את זה אז אני עושה. החסידות לא מוכנה לוותר על כלום בעבודת ה'. זה בדיוק הישראליות" הוא מסביר בתשובה לשאלה שכנראה הייתי מפנה לאחד מיושבי הפאנל לאחר המושב.

הפאנל הייחודי הזה הוא הסיבה שבחרתי להגיע דווקא ביום הזה. החסידות בעיניי נתפסת כתחום שהוא הרבה יותר רגשי מאשר רציונלי, וכתלמיד ישיבת כרם ביבנה וכעיתונאי, אני מגיע מהאגף היותר רציונלי. פאנל של עיתונאים, אנשים שאופן המחשבה שלהם מגיע מהמחוזות השכליים (גם אם לעיתים הוא מעוות קשות), בנושא חסידות הוא אפשרות מרתקת בעיניי לראות איפה העולמות הללו - הרגשי והשכלי - נפגשים, אם בכלל.

על הבמה עצמה יושבים ארבעה עיתונאים, כל אחד מגיע מעולם

"אני זוכר שהלכתי להתייעץ עם הרב נריה בנוגע להגשת כמה תוכניות ברשת ב' ברדיו. שאלתי אותו מה לעשות - להיות מחנך בכיתה, מרצה באוניברסיטה או מגיש בטלוויזיה. הוא אמר לי שהשאלה שלי לא נכונה"

אני מגיע למקווה
ואני רואה הרבה
מאוד חסידים עם
זקנים גדולים ופאות
ומעילים. ואז כל
אחד התחיל להוריד
את הבגדים ופתאום
ראיתי שלרבים יש
קעקוע פה וקעקוע
שם. לאחד יש נמר
גדול, בשני מקועקע
נשר

בלי טרמפיסטים

הדברים של מאיר מחזקים אצלי את אחת השאלות המרכזיות שאיתי הגעתי למושב: אם הבעל שם טוב היה נכנס היום לחצר חסידית כלשהי, האם הוא היה מזהה את העולם אותו ייסד? לא רק אצלי השאלה הזו עולה, וחברי הפאנל מקדישים דקות רבות כדי לדון בשאלה זו.

"אני חושב שחסידות היא לכל אדם. במוכן הזה המהפכה של הבעל שם טוב היא הצלחה" אומר יחזקאל, "יכול להיות שהחסידות נוגעת בכל אדם רק בחלק מסוים בחייו, ולא בכל התחומים, אבל אין אדם שהחסידות לא נוגעת בו. הרי מה הרעיון המרכזי של החסידות? השמחה. כל אדם רוצה להיות שמח ולכן החסידות נוגעת בכל אחד. אם היה דבר כזה מגנומטר חסידות – בכל אדם הוא היה מצפצף, וזו הייתה מטרתו של הבעל שם טוב כשהוא ייסד את החסידות".

"אני דווקא חושב שזו שאלה שמצריכה עיון עמוק" אומר רט. "הרי כבר בדור השלישי של החסידות רבי נחמן יצא נגד החסידיות וטען שזו לא החסידות של הבעל שם טוב. הוא יצא נגד ההתברגנות של החסידות, נגד החצרות שסידרו לעצמן ג'ובים. הוא טען שלמהפכות יש שלושה שלבים: הדור הראשון הוא הדור האידיאליסטי, השני הוא אפורטיוניסטי והשלישי הוא טרמפיסטי. הוא דיבר על זה שצריך להיזהר מכל מיני טרמפיסטים שמחפשים דרך קלה ומוצאים אותה בחסידות, במקום שיירדו לבוא, לעיין ולהעמיק. הוא באמת חשש שהאידיאליזם שמאחורי התנועה יישחק. אבל צריך לזכור – בכל תנועה החשש הזה קיים. כהיסטוריון, אני מסתכל על המהלך בגדול. זה נכון שבשוליים יהיו את הנצלנים, אבל אין ספק שהקדוש ברוך הוא הכין את החסידות כתרופה למכת השואה. החסידות הצילה דור שלם".

רט לא מסתיר את העובדה שלא כל עקרונות החסידות נשתמרו לאורך השנים. "הייתי באומן לפני כמה שנים. אני אישית סבלתי נורא, פחות התאים לי. אבל החלק המעניין קרה בערב ראש השנה. כנהוג, כולם הולכים למקווה. אני מגיע למקווה ואני רואה הרבה מאוד חסידים עם זקנים גדולים

ופאות ומעילים. ואז כל אחד התחיל להוריד את הבגדים ופתאום ראיתי שלרבים יש קעקוע פה וקעקוע שם. לאחד יש נמר גדול, בשני מקועקע נשר וכן הלאה. וזאת באמת נקודה שנעלמה מהחסידות – חוסר השיפוטיות. החסידות קיבלה בעבר אנשים כמו שהם, בלי התניות. החסידות לא התנתה כמה דפי האדם צריך ללמוד ביום. היום זה נמצא רק בחב"ד ובברסלב".

"בדיוק בעניין הזה אני רוצה לספר לכם מי הוא החסיד האמיתי בעיניי" אומר מאיר. "במושב גימזו שבו גדלתי היה שטיבל של חסידי סאטמר. אחד מבעלי התפילה שם היה קצב. קראו לו ר' מיכאל זיכל ז"ל, והוא היה בעיני התלמיד המובהק של הבעל שם טוב. הוא לא היה עושה ניסים או רב גדול. הוא היה תמים ופשוט. כל היום הוא היה מדבר על בשר ועל הקדוש ברוך הוא. כל היום הוא היה משוחח עם ה' ומדבר עליו. זאת החסידות של הבעל שם טוב, והיא קיימת היום בקרב חסידים".

"הבעל שם טוב היה מזהה את החסידות של היום. זה משהו חדש שיש בו את כל המרכיבים של חסידות, אבל הוא אחר" אומר לי נחשוני לאחר המושב. החסידות המקורית הייתה מאוד פשוטה. הלכו לרבי ושמעו מה הוא אמר. לא היו שיעורים בשפת אמת וכל זה. האופי החסידי היה שונה".

השינוי של האופי החסידי הוא מהלך בריא או אובדן דרך?

"זה איפשרו באמצע. אני אישית רואה בכך שהחלו ללמוד את הכתבים כדבר מאוד חיובי, למרות שחסרה האותנטיות החסידית. הייתי שמח שיהיה שילוב בין שני החלקים הללו".

קצת טירוף לא יזיק

אין זה סוד שכנס 'צמאה' הינו כנס חב"די. שיאו הוא ההתוודעות הגדולה של י"ט כסלו, הלא הוא חג הגאולה. רבים רואים בחב"ד, יחד עם חסידות ברסלב, כאלה שממשיכות את דרכו של הבעל שם טוב ומקרבות את הרחוקים מבלי לשפוט אותם או להתנות התניות, כמו שאמר רט. חברי הפאנל מעלים את הסוגיה במהלך הערב.

"הסיבה שאנחנו רואים את זה אצל חב"ד וברסלב זה בגלל שהן היו מוכנות להיכנס לתוך הבוץ בשביל למשוך משם את אלה

"הרבי מלובביץ' לא
ראה את הרדיו או
העיתון כמקום שאפשר
לומר או לכתוב בו גם
דברים טובים. הרבי
מחדש במכתבים שלו
שהתקשורת הומצאה
בשביל הקדושה, כמו כל
דבר אחר בעולם"

תיארה לי התרגשות עצומה. לא תמיד צריך את השכל, ולא בכל דבר צריך שיהיה שכל”.

”זה לא נכון לומר שאין שכליות בחסידות. יש שילוב של הדברים” אומר נחשוני. ”תמיד היה בחסידות צד חווייתי, זה שהתבטא בשמחה, בשירה, בטישים וכל זה. ומצד שני יש גם את הצד השכלי של העמקות. כל מי שלומד חסידות יודע עד כמה היא רחוקה מלהיות אוסף ווערטים (רעיונות) יפים לדבר תורה ועד כמה קל להציג אותה ככזאת. בחסידות יש מאות ספרים שחוברו על בסיס ידע בכל מקצועות התורה והנוגעים לסוגיות בפנימיות התורה ובפילוסופיה יהודית. וכמו בכל מקצוע בתורה, אפשר ללמוד את החסידות בבקיאות, ואפשר בעיון – גאונות טמונה בתוך כתבי החסידות”.

”כולם מדברים היום על ניאו חסידות, קרליבך ושירים וחושבים שאפשר על הדרך לחפף בהלכה” אומר מאיר על הבמה. ”אבל חשוב להבין שזה לא נכון. החסידות היא לא רק הממד החווייתי. החסידות באה להעמיק את החשיבות של שמירת תורה ומצוות, שמירה על ההלכה, והלכה היא דבר שכלי. אמר לי פעם חסיד גור, יהודה פריד, רעיון שמלווה אותי בזמן האחרון: היצר הרע הוא קמפיינר. הוא כל הזמן יושב עליך, ולא מתיימש לרגע. לעומתו היצר הטוב נותן מופעים חד פעמיים. הוא נותן הבלחה חד פעמית. מופע ‘צמאה’ פעם בכמה חודשים. והחכמה הגדולה היא לקחת את ה‘בוסט’ שהיצר הטוב נותן לך ולהוריד אותו לחיי המעשה”.

שהגיעו למצב הכי נמוך, ולעזור להם לעלות” אומר יחזקאלי. ”זה מזכיר לי שפגשתי פעם שליח חב”ד בריו דה ז'נרו בברזיל” מספר רט, ”שאלתי אותו מה אבד לו בברזיל. רק שתבינו, מדובר בעיר חוף ברזילאית. הוא הסביר לי שהוא הגיע לרבי ושאל אותו האם להגיע לברזיל ולפתוח שם בית חב”ד. הרבי ענה לו מילה אחת: ‘כפשוט’.” זה הדברים אותי. הרבי אמר לו מילה אחת והוא הלך ושינה את כל חייו, והגיע לאחד מהמקומות שבעדינות נגדיר אותו כמקום די מאתגר לגדל בו ילדים שיהיו יראי שמיים ושומרי מצוות. שאלתי אותו אם הוא לא מפחד שהילדים שלו יתקלקלו שם, אז הוא ענה לי את דברי החיזוק שהרבי אמר לו: ‘מה שפולט לא קולט’, על בסיס ההלכה בניני כשרות. זה הסוד של חב”ד, זה הסוד של ברסלב, ולכן הן אלה שמושכות אליהן את החסידים החדשים”.

לאורך כל המושב אני מקבל את הרושם שכל אחד מהדוברים מגדיר את החסידות באופן אחר. הדבר הבולט ביותר, שכל הדוברים מזכירים אותו, הוא הרגש שבעבודת ה' החסידית. בתוך כל השיח הזה, אני מחפש איפה השכל נכנס בתוך עולם החסידות.

”מי אמר שהוא צריך להיכנס?” אומר לי רט. ”לפני כמה ימים התקשרה אלי בחורה ורצתה להתייעץ איתי בקשר לבחור שהיא יוצאת איתו. היא אמרה שהיא לא יודעת אם הוא מתאים לה או לא. היא הסתכלה על זה בצורה מאוד רציונלית ושכחה לשאול מה היא מרגישה. כששאלתי אותה מה היא מרגישה כשהיא מדברת איתו היא

”במושב גימזו שבו גדלתי היה שטיבל של חסידי סאטמר. אחד מבעלי התפילה שם היה קצב. קראו לו ר' מיכאל זיכל ז"ל, והוא היה בעיניי התלמיד המובהק של הבעל שם טוב”

1,200 נרשמו למבצע של קרוב אליך
ומקבלים 10 גליונות בכל שבוע עד הבית!
בזכותכם 12,000 איש מקבלים עבודת ה'!
האחרונים בהחלט שרוצים להצטרף למהפכה:
שלחו הודעה ל 052-4061065 או מייל ל: Info@qarov.org

איך מוצאים שליחות?

מועיל	
	ניהול
	שיפור ושינוי
	הקשבה
	איזון
	ידע

אחרי שרשמנו חמישה דברים, האם אתה יכול להגיד לנו משהו "מועיל" שהוא חד משמעית שייך לעבודת ה'?

מתנדב: מאחד מאלה?

הרב יהושע: יכול להיות שאחד מאלה גם מועיל לעבודת ה'. או שאתה נאלץ להגיד: יש לי משהו אחר ששייך לעבודת ה', ובשבילו אני צריך למחוק אחת מהתכונות שכתבתי.

מתנדב: אני מתלבט, כי כל הדברים שאמרנו פה הם ממש גרעיניים.

הרב יהושע: והם משמשים אותך לעבודת ה'?

מתנדב: כן.

הרב יהושע: אז קח את החשוב מביניהם.

מתנדב: נלך על האיזון, זו תכונה שאני פוגש בזמן האחרון.

הרב יהושע: איפה זה נוגע לעבודת ה'? תן לנו דוגמה, סיפור.

מתנדב: אני לומד בכולל ביישוב קצת מרוחק בצפון הארץ, וחסרים אברכים שיבואו וילמדו בו. לפני שנה הגיע רכז חדש וניסה לחולל איזושהו שינוי בתוך הכולל. בתור אברך אין לי תפקיד רשמי, אבל אני מנסה להוביל מבפנים.

כאן אני משתמש באיזון. כשיש שיחות פנימיות על מה שקורה בכולל, על איך ומה משנים, הרבה אנשים מושכים את השיח לכיוון יותר אישי. אני מרגיש שיש לי אחריות לתת איזון, ולשים דגש דווקא על לימוד תורה ופיתוח הכולל. כך שמצד אחד אנשים ירגישו שיש להם מקום בישיבה שלנו, ומצד שני הם ירגישו שהתורה ועבודת ה' היא בראש מעיינינו. זה האיזון.

הרב יהושע: אני רוצה להציע לך להחליף את זה ל"שקלול": "אני לוקח כוחות שונים ויודע לשקלל אותם ולהוביל למקום מאוזן".

מתנדב: יכול להיות שזה באמת יותר נכון.

הרב יהושע: אני שומע היטב את מה שאתה אומר על התועלת. אתה מוביל, אתה מביא תועלת מרובה בזה שאתה יכול לשקלל את הצרכים של הכולל ולהוביל אותו לבנייה קדימה. יכול להיות שיותר משיש פה כישרון שקלול יש פה כישרון הובלה מבפנים?

האמת היא שגם המילה "מבפנים" שייכת למצב הנתון, ויכולה להשתנות, לא? כי אם מחר יציעו לך להיות ר"מ, אז תוביל מנקודת הר"מ. יכול להיות שהיתרון שלך זה המובילות, והמציאות העכשווית היא שזה מבפנים?

המונח "מובילות" טוב לך?

מתנדב: כן. זה מדויק יותר.

בטור הקודם למדנו איך לחפש ולמצוא את נקודת החיבור בין המענג, המועיל והזמין בעבודת ה' שלנו ולהכיר את לב השליחות שלנו בעולם. כדי שנקבל תשובות משמעותיות בחיפוש הזה עלינו להתנסות בו - ללמוד איך להתבונן בכל אחד מן המרכיבים, ואיך לחבר אותן יחד. זו הזדמנות מצוינת להציץ לתרגול כפי שהוא מתרחש בתוך הסדנה, ולכן נחרוג הפעם מן הסגנון הרגיל, ונאפשר לכם לקרוא בעצמכם איך זה עובד (התמלול מבוסס על תרגול אמיתי, עם שינוי פרטים כמתבקש).

בלי ענווה

הרב יהושע: אנחנו הולכים למסלול שהוא טיפה ארוך, וצריך בו סבלנות. אם אתה מרגיש שאתה צריך עזרה מהציבור - תבקש.

יש לנו שלושה קווים: "מענג", "זמין", "מועיל". ממה היית מתחיל?

מתנדב: מה "מועיל".

הרב יהושע: אני רוצה לומר הקדמה חשובה: אנחנו יודעים שיש לך הרבה ענווה בחיים. שים אותה שם בצד, תאפסן אותה עכשיו. בלי ענווה, היא לא בחשבון. בסדר?

אנחנו פותחים עכשיו אקורדיון: מבין המעשים שאתה עושה, אילו דברים, מניסיון חייך, הם בעלי התועלת הגדולה יותר? נרשום חמישה דברים.

מתנדב: תועלת לי ולעולם?

הרב יהושע: תועלת לעולם. בעבודת ה' או בחולין. בסוף נגיע עם זה גם לעבודת ה', כי זה העניין שלנו. אבל אנחנו קודם כול רוצים לזהות את היכולות שלך, את הכישרונות שלך, ולפעמים אנחנו יכולים ללמוד עליהם מחלק החולין שבנו ולא דווקא מהחלק של הקדושה.

אז כשאתה פועל בעולם, אילו מהדברים שאתה עושה הם בעלי תועלת "טורבו"?

מתנדב: ניהול.

(המנחה כותב על הלוח)

מתנדב: ביקורת על כל מיני דברים, זאת אומרת להסתכל מן הצד ולהגיד מה טוב ומה לא טוב, ואיך להגיד את זה בצורה שזה גם יישמע.

הרב יהושע: אם אני רוצה שזה יישמע טוב, המילה "ביקורת" מתאימה?

מתנדב: לא ביקורת, אלא מישוב. שיפור ושינוי.

הרב יהושע: מה עוד?

מתנדב: הקשבה, וגם איזון. כשחבורה של אנשים רוצים לעשות משהו, אני רוצה להראות להם את האיזון בין הדברים.

הרב יהושע: "איזון" זו המילה שלך?

מתנדב: כן, זה לא קשור לניהול שבשורה הראשונה, אלא יותר בהקשר חברתי.

הרב יהושע: מצוין. מה עוד?

מתנדב: ידע. הרבה פעמים שואלים אותי שאלות, ואני יודע לתת את התשובות.

הרב יהושע: (כותב על הלוח)

שמחה קטנה בלב

הרב יהושע: אז מילאנו את החלק של ה"מועיל". למה היית הולך עכשיו, ל"מענג" או "לזמין"?

מתנדב: ל"מענג".

הרב יהושע: מה מענג אותך?

מתנדב: בעבודת ה' או ביום יום?

הרב יהושע: בעבודת ה' זה הכי טוב. אבל אנחנו עכשיו בודקים מי אתה ומה האופי המיוחד שלך, לכן גם ביום יום זה בסדר.

מתנדב: הדבר הראשון הוא ליזום. כשיש איזשהו צורך במציאות, כשיש איזה משהו שצריך לעשות, לאו דווקא פרויקט גדול, ואני שם לב לזה, אני יוצר את הפתרון ועושה אותו בעצמי, או מוביל את החברה לעשות את זה, זה מענג, אני מרגיש שמחה כזאת קטנה בלב.

מתנדב: הדבר הבא קשור קצת ל"מועיל".

הרב יהושע: זה בסדר. זה לא אמור להיות לא קשור.

מתנדב: כששואלים משהו ואני יודע לענות על זה. מענגת אותי היכולת לשלוף את הידע. זה מראה שאני זוכר את מה שאני יודע, ואז אני מרגיש טוב. כי מה שאני עסוק בו עכשיו בעיקר זה ללמוד תורה, ואם אני מצליח גם לשלוף את מה שלמדתי, אז אני אומר: וואו, אני זוכר את זה. זה מאוד מקדם אותי ונותן לי דחיפה.

הרב יהושע: אז מה העיקר פה, הזיכרון? השליפה? כמות הידע?

מתנדב: הקניין.

הרב יהושע: קניין ידע.

מתנדב: כן.

הרב יהושע: מצוין. הלאה.

מתנדב: הדבר הבא גם קשור למשהו שדיברנו עליו ב"מועיל". לאחרונה חבר שאל אותי אם יש לי רעיון בשבילו לעבודה. חשבתי קצת, נזכרתי במשהו, הצעתי לו, והוא באמת הלך על זה. הרגשתי עונג מזה, כי אמרתי לעצמי שהצלחתי לסייע לחבר. זה באמת משהו שמענג.

הרב יהושע: לעזור?

מתנדב: כן. אבל זה יותר קשור להקשבה, לשמוע שלמישהו יש איזו שאלה, או קושי.

הרב יהושע: לזהות ולפתור? העזרה היא העיקר או הקליעה?

מתנדב: זה פחות מהצד שאני בא ועוזר, אלא יותר מהצד שאני מצליח. זה מה שמענג, שזה מצליח. שהצלחתי לקדם אותו. שהוא היה באיזשהו צורך, שהוא לא ידע מה לעשות, ונתתי לו את הכיוון.

הרב יהושע: ייעוץ קולע?

מתנדב: כן.

הדבר הבא הוא משהו שאין מי שזה לא מענג אותו. אבל מבחינתי זה גם קשור לדברים הקודמים. תוצאות. שאני משקיע במשהו ועובד עליו קשה ויש תוצאות.

הרב יהושע: אתה יכול לתת לנו דוגמה?

מתנדב: כן. לסיים מסכת או ספר. משהו של שנה, חצי שנה. בישיבה התיכונית היה לי חברותא צעירה, למדתי איתו את כל התנ"ך.

הרב יהושע: זה קצת גם הישגים, נכון?

מתנדב: כן.

הרב יהושע: זה יותר מתוצאות. אני אגיד לך מה ההבדל: אחרי הישג צריך לרדוף, ואילו תוצאה יכולה לבוא בקלות. הישג זה שעבדתי חצי שנה והגעתי לזה.

מתנדב: כן, עכשיו אני מתלבט אם להגדיר את זה בתור עמידה ביעדים. כן, הייתי מגדיר את זה יותר כעמידה ביעדים.

הרב יהושע: הלאה.

מתנדב: עוד דבר? אני מתלבט אם זה לא בדיוק כמו הראשון. הייתי מגדיר את זה "אחריות". זאת אומרת, אני מרגיש עונג כשאני נושא איזשהו משא על הכתפיים, איזשהו נטל, שאם אני לא אעשה את זה אף אחד אחר לא יעשה את זה. כשאני מגיע להסתכלות חיובית על הדבר הזה, שזה לא נטל אלא משהו שאני מקים אותו, ושואם אני מוריד את הכתף אז הדבר ייפול, אני מרגיש בזה עונג.

הרב יהושע: הייתי מגדיר את זה חיוני.

מתנדב: חיוני. זה ממש זה.

לא מייגע אותי

מתנדב: עכשיו אנחנו ב"קל / זמין". קל לי לקום בבוקר. אני לא רוצה לדבר על אף אחד, אבל אף פעם לא הצלחתי להבין את מי שיש לו קשיים לקום בבוקר.

הרב יהושע: מה עוד זמין לך?

מתנדב: קל לי להחמיא לאנשים, אני לא מרגיש שזה ממעיט ממני, אני רק רואה את מה שזה מוסיף לאחר. כשאני רואה שכן אדם עשה משהו חדש, קנה משהו חדש, ואני מרגיש את הצורך להחמיא, אני מיד אומר את זה.

הדבר הבא קשור גם ל"מועיל". זה לא כל כך קשור להקשבה של ה"מועיל", כי ההקשבה של ה"מועיל" הגדרנו אותה קצת אחרת. הייתי מגדיר את זה "אוזן קשבת". הרבה פעמים אני רואה שיש אנשים שצריכים שמישהו יקשיב להם או יגיד להם משהו.

הרב יהושע: וקל לך להקשיב להם.

מתנדב: כן.

הרב יהושע: לא נורא שזה חוזר. זה קורה הרבה פעמים כשמגיעים לחלק השלישי.

מתנדב: הדבר הבא: אין לי בעיה לנסוע למקומות רחוקים אם אני מוציא מזה תועלת רבה. למדתי גם בישיבות שמאוד מרוחקות ממקום מגוריים שלי, והדרך עצמה הייתה לי מיוחדת, כי ידעתי שאני נוסע למטרה חשובה.

הרב יהושע: "אין לי בעיה להתאמץ בשביל משימות חשובות"?

מתנדב: כן. לא יודע אם להתאמץ זו המילה. אני חשבתי על העניין של הדרך. הדרך נראית לי קצרה כשאני מגיע בסוף למקום שמשמח אותי או ממלא אותי.

הרב יהושע: בוא ננסה קצת לתמצת את מה שאמרת. זה ללכת דרכים ארוכות אם הסוף הוא משמעותי?

מתנדב: דברים שהם ארוכים לא מייגעים אותי אם אני יודע שיש בסוף איזה משהו טוב או מיוחד, שמת, עוזר. "סבלנות" הייתי מגדיר את זה.

הרב יהושע: מצוין. הלאה.

מתנדב: הדבר האחרון, הוא "פתיחות". אני פחות בקטע של להתבייש.

סוגרים אקורדיון

הרב יהושע: תודה רבה לך, יישר כוח. אנחנו עוברים עכשיו לסגירה של האקורדיון. אתה יכול לעבור עם הלורד ולסמן את שלושת המילים הכי חשובות פה, הכי משמעותיות לך?

(המתנדב מסמן)

קל / זמין	מענג	מועיל
לקום בבוקר	ליזום	ניהול
להחמיא	קניין ידע	שיפור ושינוי
אוזן קשבת	ייעוץ קולע	הקשבה
סבלנות	עמידה ביעדים	מובילות
פתיחות	חיוני	ידע

הרב יהושע: אתה סימנת פה "אוזן קשבת". במידה מסוימת זה וודאי נמצא גם פה (ב"מועיל" - הקשבה), ואפילו פה (ב"מענג" - ייעוץ קולע), כמו שאמרנו קודם.

מתנדב: נכון.

הרב יהושע: תנסה למקד: לאיזה מבין שלושת הצירים התכוונה

מה צריך לעשות כדי לשפר את המצב, ומחפש את האתגר הבא.

הרב יהושע: מדבר אליך?

מתנדב: זה קרוב. זה קרוב לנקודה, אני אוהב את הייעוץ הקולע אבל לפעמים לא כל כך מתחבר אל ה"להקשיב", למרות שהוא זמין אצלי.

הרב יהושע: בעצם, עבודת ה' כמעט לא נמצאת פה. אם היינו עוסקים באדם שלא עוסק בעבודת ה', כל המילים היו יכולות להיות מצוינות. עכשיו אנחנו רוצים לנסות ללמוד מכל זה מה זה אומר לך כעובד ה'?

משתתף מהקהל: הוא יכול להיות משגיח, ראש ישיבה. כי יש לו גם את הצד של היוזמה, גם את הצד של הייעוץ.

משתתף נוסף: אני מזהה פה עזרה לזולת. כל הדברים פה הם עבודה עם אנשים. הוא אוהב לעזור ולעזור ולעזור. דבר שני פה זו ההקשבה, עזרה מתוך הקשבה.

הרב יהושע: אתה מזדהה? כל מה שאומרים פה הן הצעות, לא מעבר לכך. אף אחד לא יודע חוץ ממך.

מתנדב: זה לא כל כך.

הרב יהושע: אני רוצה לנסות ללכת עם ההצעה הזאת, ואולי להתקדם. זה לא רק לעזור, זה לפעול לטובה. זה כן נכון?

מתנדב: יותר, כן. בשבילי, אדם שגמילות החסדים היא העמוד שלו ביהדות, זה יותר יהודי של גמ"חים, של פעילות חסד ועזרה. אני פחות אדם כזה. אני יותר מסייע בתחום שהוא זמין לי, בעניין של הידע או ההקשבה. זה יותר תחום העזרה שלי.

משתתף מהקהל: יש כאן תפקיד של יועץ בעבודת ה'?

משתתף נוסף: גם עבודה סוציאלית זה דבר שיכול לבוא בחשבון.

הרב יהושע: קל להימשך לשאלת התפקיד, אבל אני רוצה להתמקד בשאלת הזהות, לא התפקיד. אולי נלך צעד אחד אחורה: מכל מה ששמעת עד עכשיו, גם מאחרים וגם מעצמך, מה הדבר הכי חשוב ששמעת? מה הכי עשה לך "וואו"?

מתנדב: מה שהכי תפס אותי לגבי האישיות שלי, הזהות שלי, מה שנאמר ומה שהתגלגל לי בראש, הוא כזה: הגענו למסקנה שיש לי את העניין הזה של ההקשבה. אבל אני מתחבר לזה מצד היוזמה. זה קשור לעבודת ה' ממש. היוזמות והפעילות שלי הן יותר בתחומים פנים יהודיים, בתחומים של ידע. העשייה שלי היא יותר בתחומים האלה. עבודת כפיים היא פחות אני. הרגשתי שהתחומים שלי הם יותר בעניין של הידע והתחום המילולי, וגם העזרה לזולת בתחום ההכשרתי.

כשאני חושב על זה, אני רוצה לכוון את עצמי יותר לזמנים שבהם אני נמצא במקום של הסיוע התורני, הקידום התורני. זה גם ישים אותי במקום שיקדם אותי עצמי הרבה מבחינה תורנית, כי כשאתה נמצא במקום של המשפיע אתה גם מקבל את השפע מלמעלה. גם ההעברה הלאה זה משהו שמאוד מענג אותי.

הרב יהושע: זה מתחבר לך.

מתנדב: כן.

הרב יהושע: תודה רבה רבה.

של ההקשבה הכי מתאימה? היא הכי זמינה לך, הכי מענגת אותך, או הכי מועילה לעולם? עזוב עכשיו את כל השאר, לך רק על התכונה הזאת, באיזה טור מתאים שתסמן אותה?

מתנדב: אני חושב שהיעילות הכי בולטת כאן.

הרב יהושע: אז תמחק את העיגול מה"קל / זמין" ותקיף את ההקשבה שכתובה ב"מועיל".

הרב יהושע: עכשיו אני שואל על הידע, שגם הוא מופיע פעמיים בטבלה: אתה הכי מועיל בו, הכי מתענג עליו, או שהוא הכי זמין לך?

מתנדב: זה יותר בכיוון של "מענג".

הרב יהושע: הלאה. בוא נלך על ה"זמין". את ה"להקשיב" העברנו ל"מועיל", אז מה הכי משמעותי לך ב"זמין"?

מתנדב: פתיחות.

מועיל	מענג	קל / זמין
ניהול	ליזום	לקום בבוקר
שיפור ושינוי	קניין ידע	להחמיא
הקשבה	ייעוץ קולע	אוזן קשבת
מובילות	עמידה ביעדים	סבלנות
ידע	חיוני	פתיחות

שאלה של זהות

הרב יהושע: תודה רבה. אני מזמין את כולם, אחרי ששמענו את מה שעומד מאחורי המלים שכתובות פה וגם הסתכלנו על הדברים, לנסות ללמוד אם יש פה סאב־טקסט, משהו שמעבר למילים, מכנה משותף, ליבה.

מה אתה למדת על עצמך כאן? אתה רוצה אולי רעיונות מהקהל מה הם לומדים מזה? אולי הם יספרו לך משהו שאתה לא מזהה?

מתנדב: כן, אשמח.

משתתף מהקהל: אני רואה כאן את הקטע של ייעוץ. כי הייעוץ לוקח את כל הדברים האלה. אתה מקשיב, רוצה להעביר את הידע שקנית, יוזם, מעביר אותו למישהו אחר, מעביר אליו את השרביט. אתה רוצה שאחר כך הוא יניע את זה. אתה לא מלווה אותו לאורך זמן בביצוע. ואז אתה מחפש את האתגר החדש. זה מה ששמעתי פה מהדברים שלך, סוג של עבודה כזאת שאתה בא ואומר: אני מקשיב לזמן מוגבל, מכין את הדברים, יוזם

1,200 נרשמו למבצע של קרוב אליך
ומקבלים 10 גליונות בכל שבוע עד הבית!
בזכותכם 12,000 איש מקבלים עבודת ה'!
האחרונים בהחלט שרוצים להצטרף למהפכה:
 שלחו הודעה ל 052-4061065 או מייל ל: Info@qarov.org

פרשת ויגש | הפסיכותרפיסט הראשון

הביטוי

"הוגה יהודי" משתמע לשתי פנים. הוא עשוי לציין הוגה שהינו יהודי על פי דתו או מוצאו, כמו הביטוי "רופא יהודי" למשל – אך הוא גם יכול לציין אדם שתרם להגות היהודית דווקא, כגון רבי יהודה הלוי או הרמב"ם. ושוא, וזו השאלה המעניינת, ייתכן גם סוג שלישי של הוגה יהודי: כזה שהגותו היא בתחום דעת כללי, ואינה נוגעת במיוחד ליהדות, ובכל זאת היא יהודית באופייה?

התשובה אינה פשוטה, אך אנו מרגישים בליבנו שהיא חיובית; כמו שאנו מרגישים שיש הומור יהודי, והוא לאו דווקא הומור של יהודים או הומור על יהדות. סבורני שהדבר נכון גם באשר לפסיכותרפיה; שיש פסיכותרפיה "יהודית". החשודה המיידית היא הפסיכואנליזה. היא אפילו כונתה בפי הנאצים "המדע היהודי", משום שרוב בני הדור המייסד שלה היו יהודים; חוץ מקרל גוסטב יונג, כמעט כולם בעצם. אך בעיניי היא אינה יהודית כלל. טענתי בעבר בהרחבה (אמנם, טענתי זו עוררה מחלוקת), כי משנתו של פרויד, שאחד מעמודי התווך שלה הוא המיתוס היווני של אדיפוס, תופסת את המצב האנושי כטרגי ואת האדם כנתון לשליטתם של גורמים החזקים ממנו – ובזאת היא הלניסטית יותר מכפי שהיא יהודית.

לעומת זאת, שלושה מבין הפסיכותרפיסטים החשובים ביותר שלאחר מלחמת העולם השנייה היו לא רק יהודים מלידה אלא גם בעלי תפיסה יהודית מאוד של נפש האדם. ויקטור פרנקל, ניצול אושוויץ, פיתח על יסוד מה שעבר שם גישה שהוא כינה לוגותרפיה, שבמרכזה האדם המחפש משמעות. אף כי הנאצים גזלו מאסירי מחנות המוות כמעט כל שמץ של אנושיות, פרנקל טען שדבר אחד הם לא הצליחו לקחת: את החופש לבחור את עמדתם כלפי הנסיבות הנתונות.

אהרון ט' בֶּק היה ממייסדי הטיפול הקוגניטיבי ההתנהגותי, הנחשב בעיני רבים לאחת מצורות הפסיכותרפיה היעילות ביותר. הוא מצא כי אצל אנשים הסובלים מדיכאון, הרגשות כרוכים תדיר במחשבות שליליות על עצמם, על העולם ועל העתיד; וכי מצב רוחם משתפר אם גורמים להם לחשוב באופן מציאותי יותר.

מרטין סליגמן הוא מייסד הפסיכולוגיה החיובית, החותרת לא רק לטפל בדיכאון אלא גם לקדם באופן פעיל את מה שסליגמן מכנה "אושר אמיתי" ו"אופטימיות נרכשת". הדיכאון, טען סליגמן, קשור תכופות לפסימיות, וזו מגיעה מדרך מסוימת של פירוש אירועים שהוא מכנה "חוסר אונים נרכש". אנשים פסימיים נוטים לראות כישלונות כתמידיים ("ככה זה אצלי תמיד"), אישיים ("זה קרה בגללי") וכוללניים ("הכול ככה"). משום כך הם מרגישים שהחוויות השליליות שלהם בלתי נמנעות ואינן בשליטתם. אחרת היא הסתכלותם של האופטימיים. לדידם, אירועים שליליים הם חולפים, הם פרי גורמים חיצוניים, והם לא הכלל אלא היוצאים מן הכלל. וכך, אמנם בגבולות מסוימים, אפשר ללמוד להיפטר מהפסימיות, והתוצאה היא יותר אושר, בריאות והצלחה.

המשותף לכל השלושה הוא האמונה כי א. תמיד יש יותר מאפשרות אחת לפרש את מה שקורה לנו, ב. אנו יכולים לבחור בין הפרשנויות השונות, ג. אופן החשיבה שלנו מעצב את אופן הרגשתנו. גישה זו מזכירה ענף מסוים במחשבת ישראל, הלא הוא חסידות חב"ד בהגותו של מייסדה, רבי שניאור זלמן מלאדי. ראשי התיבות חב"ד הם שלושה רבדים שכליים – חכמה, בינה ודעת – המשפיעים על שלושה רבדים רגשיים יותר: חסד, גבורה ותפארת. הגבורה עניינה איפוק, והתפארת נוגעת לאיזון רגשי. שלא כחסידויות אחרות, המתמקדות בחיי הרגש, חב"ד מדגישה את

כוחו של השכל לעצב את הרגש. הגות חב"ד הטרימה, מבחינה זו, את הטיפול הקוגניטיבי ההתנהגותי.

אולם נראה לי ששורשיה היהודיים של גישה טיפולית זו קדומים עוד הרבה יותר. בשבוע שעבר טענתי כאן שיוסף היה הכלכלן הראשון. השבוע אני רוצה להוסיף שהוא היה גם המטפל הקוגניטיבי הראשון. הוא היה הראשון שהבין את רעיון המסגור-מחדש – כלומר שאפשר להסתכל על מאורעות שליליים בחיים בדרך חדשה ועל ידי כך להשתחרר מדיכאון ומחוסר אונים נרכש.

זה קרה לו כאשר, בהשפעתה העזה של בקשת יהודה לתת לבנימין לחזור לאביהם יעקב, התודע סוף סוף לאחיו:

"אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה. ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה, כי למחיה שלחני אלהים לפניכם. כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר. וישלחני אלהים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה. ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה, כי האלהים".

יוסף יוצר כאן מסגור-מחדש של המאורעות, כדי שאחיו לא יצטרכו לחיות תחת משא אשמה נורא על שמכרוהו לעבדות ורימו את אביהם והסבו לו שנים על שנים של אבל שאינו קהה. הוא יכול לעשות זאת למענם רק משום שהוא כבר עשה זאת לעצמו. מתי זה קרה – קשה לדעת. האם יוסף היה מודע לאורך כל הדרך שהמכות הקשות שהוא ספג היו חלק מתוכנית אלוהית? אולי הבין זאת רק כאשר הוצא מהכלא לפתור את חלומות פרעה ונעשה משנה למלך מצרים?

הכתוב אינו עונה על כך במפורש, אבל רומז לנו. יוסף, יותר מכל דמות אחרת בתורה, מייחס את הישגיו לאלוקים. הדבר מאפשר לו לעשות את מה שפרנקל, בק וסליגמן היו מייצעים לו בשנות ענותו, אמנם במונחים חילוניים, לו היה מטופל אצלם. חשוב על משימה שאתה רוצה להגשים כשתשתחרר, היה אומר לו פרנקל; תן למזל-הבישי שלך פירוש מחדש, כאפשרות ולא כהכרח, היה מייצץ לו בק; ראה את הצדדים הטובים במצב, היה מוסיף סליגמן. יוסף לא רק השתחרר מהכלא הפיזי; הוא חילץ את עצמו גם מכלא רגשי, כלא הטינה כלפי אחיו. הוא ראה עתה את חייו לא כדרמה משפחתית של יריבות אחים, אלא כחלק ממהלך היסטורי של ההשגחה העליונה.

גישתם של פרנקל, בק וסליגמן היא בעיניי יהודית, שלא כגישתו של פרויד. רעיון חופש הבחירה הוא לב היהדות. איננו שבויים של המאורעות; אנחנו המעצבים הפעילים שלהם. כמובן, אנו עשויים גם להיות מושפעים מדחפים לא-מודעים, כפי שסבר פרויד; אבל אנחנו יכולים גם להתגבר עליהם בעזרת "הרגלי הלב" המעדנים את האישיות שלנו ומלטשים אותה.

חייו של יוסף מוכיחים כי בידינו להביס את הטרגדיה בעזרת יכולת מחשבתית: היכולת לראות את החיים לא רק כסדרה של מאורעות לא הוגנים שנופלים עלינו, אלא גם כשרשרת של מהלכים אלוהיים מכוונים, אשר כל אחד מהם מקרב אותנו למצב שבו אנחנו יכולים לעשות את אשר ה' שואל מעמנו.

לא כולנו יכולים להיות יוסף, אבל הודות לרבי שניאור זלמן מלאדי במסלול הרוחני-דתי, ופרנקל, בק וסליגמן במסלוליהם החילוניים, אנחנו מודעים לאפשרות לשנות את מצבנו הרגשי באמצעות שינוי דרכי החשיבה שלנו; והדרך הטובה ביותר לעשות זאת היא לשאול "מהו הדבר שהחוויה השלילית הזו מאפשרת לי לעשות, ושלא היה מתאפשר לי לעשותו בלעדיה?". כל חיינו יכולים להשתנות כך.

ספרי איכות לכל המשפחה
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: 03-9600770

זלמן רודרמן
להתרגש, להחכים, ליהנות.

“על מה צריכים אותך”

בטח שמעת סיפור הארוך הנודע מאחד מגדולי החסידים של כ"ק רבינו הגדול [אדמו"ר הזקן נ"ע] שהיה גביר גדול ובעל צדקה מופלג ועובד ה' משכיל בדא"ח, ולמדן מפורסם, ובעת מן העתים, רחמנא ליצלן, אבד את כל הונו הרב ונשאר בעל חוב גדול, וגם בעת ההיא הגיע מועד נשואיהם של אחרים מקרוביו מבני משפחתו, שהבטיח להם לתת צרכיהם בנדוניא והוצאת החתונה, וגם מועד נשואי שתיים מבנותיו אשר נשדדו כבר.

ויבוא לכ"ק רבינו הגדול וישפוך את לבבו ברוב בכי ובצער פנימי, באמרו אם יסרו ה' יתברך וח"ו גזר עליו עניות, מצדיק עליו את הדין, אבל איך אפשר הדבר אשר, ח"ו, ישאר בעל חוב ולא ישלם או שלא יקיים מוצא שפתיו אשר הבטיח לקרוביו ובני משפחתו, וגם נשואי בנותיו בכלל, הלא הבטיח להם בהיותו עשיר, אשר על פי תורתנו הקדושה ה' לו רשות להבטיח, ואם עתה לא יקיים הבטחתו הוי חילול השם.

ויבכה במרירות עצומה על העונש הגדול, ר"ל, אשר מענישים אותו מן השמים בחטא של חילול השם, ויעורר רחמים ותחנונים לפני כ"ק רבינו הגדול, כי יעורר עליו רחמים רבים ממקור הרחמים והחסדים האמיתיים, כי ישלם החובות שלו ויקיים הבטחתו, ואחר כך מקבל עליו כל הנגזר, ח"ו, עליו בעניונו.

ניחות של פעם

מכתבי רבי יוסף יצחק שניאורסון

ויסיים דבריו, רבי אני צריך לשלם כל חובותיי, אני צריך לתת לכל הקרובים ובני המשפחה את מה שהבטחתי להם, ואני צריך להביא לשתי בנותיי את אשר הבטחתי להן.

“אתה אומר רק מה אתה צריך, ועל מה צריכים אותך אין אתה אומר”

כ"ק רבינו הגדול היה נשען על אצילי ידיו הקדושות בדביקות עצומה ושמע תחנוניו ובכיותיו. כעבור זמן נכון הרים כ"ק רבינו הגדול ראשו הקדוש, ואמר בדביקות עצומה: “אתה אומר רק מה אתה צריך, ועל מה צריכים אותך אין אתה אומר”.

כשמוע החסיד דברי כ"ק רבינו הגדול נכנסו הדברים בעומק פנימית נקודת לבבו ויפול מלא קומתו ויתעלף, וירא ר' זלמן המשרת העומד בפתח ויקרא לשנים מהחסידים שעמדו בחדר השני, ויוציאוהו וישפכו עליו מים ויעשו כמה סגולות עד שהעירו אותו מהתעלפותו.

כשהתעורר לא דיבר עם איש מאומה, והתחיל להתעסק בעבודה בתורה ובתפלה בחיות חדש

ובמסירה ונתינה כזו ששכח על הכל, ועם היות שלא דיבר עם שום איש ובכל יום היה יושב בתענית ועוסק בתורה ועבודה שבלב ה' בשמחה גדולה וכל עבודתו היתה בחיות רב ובעליצות הנפש.

...ביום השני בשבוע ההוא קרא כ"ק רבינו הגדול את החסיד, ויברכהו בהצלחה ויצוהו לנסוע לביתו לעסוק במסחרו, וכעבור איזה זמן נתעשר וישלם את החובות ויקיים את הבטחתו, ויעש חתונת בנותיו, ויתן הרבה צדקה יותר מבתחילה.

תמיד יהי' לנגד עיניו “על מה צריכים אותי”

הפתגם הקדוש שאמר כ"ק רבינו הגדול “אתה אומר רק מה אתה צריך ועל מה צריכים אותך אין אתה אומר” צריך להיות חקוק בלב כל אחד ואחד מאנ"ש ש' . . . ותמיד יהיה לנגד עיניו “על מה צריכים אותי”.

תכלית בריאת גוף האדם וירידת נשמתו למטה ידוע הוא לכל, כי איננה בשביל כל עניני החומר והגשם, והדברים בזה ידועים ומפורסמים באופן שאינו דורש ביאור כלל, ואשר על כן הנה על כל אחד ואחד מאנ"ש ש' . . . לעשות סביבה של תורה אור, לעורר בלימוד ברבים ובחזיון היהדות ובקניני המדות טובות באהבת ישראל, אשר כל זה הוא מענה ברור על הפתגם “על מה צריכים אותי”.

(אגרות קודש חלק ג' עמ' תלח ואילך)

הבעל שם טוב אומר

הרב שמואל טל | ראש ישיבת תורת החיים

ללמוד בכל יום מוסר

לכך הוא מילוי הדעת שלנו ביצר טוב, עד שהתגובה הפשוטה, הטבעית והראשונית שלנו למאורעות החיים, תהיה תגובה של אמונה ושל אמת התורה.

וכך מסופר על הצדיק הירושלמי ר' אשר פריינד זיע"א: “מה ההבדל ביני לביניכם?” שאל אותנו פעם. גם אני נופל בדיוק כמוכם, עד הייאוש, עד השיברון. אבל יש לי מתנה מה' – באותה שניה שאני נופל, באותה שניה אני כבר מתרומם. באותו הרף עין אני כבר יוצא מזה” (ר' אשר מפי תלמידיו, עמ' רצא). כולם מאמינים בה', אך אצל התלמידים כשקורה משהו התגובה המידית עלולה להיות כעס או עצבות, ורק המחשבה השנייה היא המחשבה של האמונה. ואילו אצל ר' אשר המחשבה הראשונה והספונטאנית היא מחשבה של אמונה. ר' אשר לא התרברב ח"ו. הוא רצה להסכים ולהמחיש להם מהו היעד שאליהם הם אמורים ויכולים לשאוף ולהגיע. שינון של אמיתות היסוד בהתמדה מדי יום מקרב אותנו

ועיקר – ללמוד בכל יום שיעור מוסר, הן רב הן מעט.

ציאות הריב"ש אות א

יש אנשים שחושבים שלימוד המוסר הוא נחלתה של תנועת המוסר בלבד, ואינו שייך להולכים בדרכי הבעל שם טוב. אולם האמת היא שחשיבותו המרובה של לימוד המוסר אינה נתונה במחלוקת. הבעל שם טוב הקדוש ושאר אבות החסידות החזיקו גם הם בלימוד מוסר וראו בו דבר עיקרי, נהגו בו בעצמם והנהיגו בו את תלמידיהם.

תנועת החסידות נותנת דגש גדול לתודעה של האדם, ומעניקה חשיבות גדולה לחיבור הפנימי לתורה ולמצוות, ולא רק לקיומן בפועל. וכמאמר הבעל שם טוב ש”במקום שמחשבתו של אדם שם, שם הוא כולו” (דגל מחנה אפרים שמות ד”ה ותעל). אחת הדרכים להסבת התודעה והמחשבה שלנו אל ה' יתברך היא חזרה יום-יומית על אמיתות היסוד שעליהן אנו רוצים להשתית את חיינו. על ידי החזרה, האמיתות מחלחלות מהמוח אל הלב, ונעשות לקניין פנימי שלנו ולחלק מהטבע שלנו. ככל שלומדים ומשננים יותר את דברי המוסר, כך נבנית מציאות שבה הם ממלאים את “מחשבתו של האדם”, וממילא האדם מתעלה יותר ויותר, עד ש”שם הוא כולו”. הגמרא (נדרים לב) מתארת מציאות מצערת שבה בשעת ניסיון האדם לא זוכר את היצר הטוב, והתיקון הגמור

אל היעד הזה, שכן הוא ממלא אותנו באמת התורה ומעניק לה הרבה “נפח” רוחני בקרבנו.

הרבה אנשים חוששים מלימוד מוסר יומי, ורואים בו דרך מלאכותית לכפות עליהם תפיסות חיצוניות להם, שהם לא משוכנעים בהן. ובאמת יש צדק מסוים בחשש זה: אם לימוד המוסר בא להחדיר לאדם תפיסות שהוא לא משוכנע בהן, הוא לא יצליח. תפקידה העיקרי של החזרה היום-יומית על דברי המוסר הוא חיזוק והטמעה של דעת תורה, לאחר שהיא שהתבררה ולובנה בשכל, על ידי העלאת שאלות והתנגדרויות לאמת ומתן מענה להתנגדרויות הללו. האדם כבר קיבל בשכל את תפיסת התורה, אבל עדיין לא זכה להשיבה אל הלב, ובשעת ניסיון הוא לא מצליח לפעול על פי מה שלמד. על ידי לימוד המוסר, המשלים לביור השכלי, זוכים לחבר את השכל ללב ולהתאים את חייו לאמיתיה של תורה.

חשש נוסף הוא שלימוד המוסר ינמיך ויכבה את האדם. ובאמת לימוד המוסר צריך לרומם את האדם ולא להנמיך אותו. ככל שמתמקדים בשינון נקודת האמת של רצונו הפנימי של האדם להידבק בה' ולעשות טוב, ובניקוי התודעה מתפיסות חיצוניות שנובעות מניתוק האדם והחיות התודעה של “כי מן הכל” (דברי הימים א, כט) ושה' אוהב את האדם ורוצה רק בטובו, כך האדם מתקרב יותר ויותר למידות הטובות וכך הוא מתחבר לאהבת ה' ולשמחה בתורתו ובעבודתו.

סט הספרים דרכי החסידות

ענינים • מועדים • פרשת השבוע

פרקים בחיי חסידים הראשונים ובדרכי עבודת השם
משיחות ומכתבי הרבי הריי"צ מליובאוויטש
.....

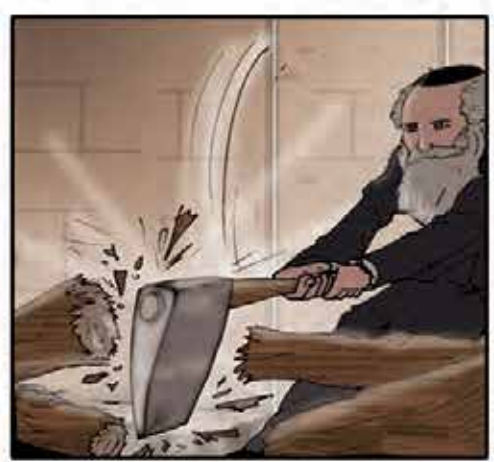
**מבט מעמיק וסיפורי חסידים בניחוח עתיק על עבודת האדם בדרך החסידות;
לומדים תורה - ומה עם נותן התורה? עבודת התשובה היא גם לצדיקים?
למה יש לתת כבוד לגוף של יהודי וכיצד היה צביון השבת אצל חסידים לפני
מאתיים שנה?**

סט 4 כרכי דרכי
החסידות ב-149 ש"ח
כולל משלוח עד הדלת!
להזמנות: 03-3745979
מבצע לשבוע בלבד!

[סטודיו אלף] 058-6616-770

אַל מְחוּץ לַקְדוּשָׁה

לא רצינו

חסר
אחריות
לכלל ישראלו

אבל עדין, הוא היה יכול לשלח
מישהו אחר לעשות את כל זה!

לצדיק יש אחריות גדולה ביום
הכפורים לזנוח את
הפגנות והתקונים שרק הוא יכול
לעשות... ענינים ברומו של
עולם

זה היה פקוח נפש!

ההלכה אומרת שבענינים של פקוח נפש -
מצוה שהגדול בתורה יעשה את ההצלה, כדי
שהעם לא יבוא לזלזל במצבי פקוח נפש...
במצב כזה אסור להחמיר ולהשתמש בילדים
וכדומה, כדי להמעיט בחלול שבת או יום טוב.

זו הלכה
מפרשת...!

הם לא
יבואו עוד
להתפלל
אתנו...
הכל
שיוצאים
עם רשם
לא נכון...

כך יש לנהג גם בפקוח נפש רוחני. יש לצאת
אפלו למקומות הרחוקים ביותר כדי להציל
נפש של יהודי!

וגם אם זה אומר לצאת קצת מהקדשה,
מהעולמות הנשגבים והעליונים, כדי
להציל יהודי - יוצאים גם אל "קצה העיר"
להציל...

ומכיון שהגיע לידיעתי שבבית
הזה יש אשה העומדת ללדת, והיא
קופאת מקור, הלכתי בעצמי
לחמם את ביתה ולהחיות את
נפשה ונפש תינוקה.

ועל כן, גם כיום, כעבר מאתיים שנה, תלמידי תלמידיו של האדמו"ר הזקן בכל קצוות תבל

יהודי יקר, הנחת
תפלין היום?

המַשְׁמָחֵה הַתּוֹרָה שֶׁלֹּא

הַתּוֹרָה שֶׁלֹּא

"אני מבין אותך שכאשר תרד אל נהר הנילוס, המים יעלו לקראתך וישמו את האדמה", ברוך יעקב את פרעה.

יעקב יצא, ופרעה רצה לראות אם הפכה מתקיימת. הוא ירד אל הנַהַר ופתאום עלו המים מן הנַהַר אל האדמה והשמו את כל השדות, הפרדסים והגנות שמסביב.

מאז היה פרעה יורד בכל יום אל הנַהַר, והמים היו עולים לקראתו ומשקמים את האדמה. חושבי מצרים יכלו לזרע את השדות, כי פתאום היו להם מים בשפע.

בזכות ברכתו של יעקב נסתיימו שנות הרעב ונא השפיע למצרים. הכל ידעו שבברכתו של יעקב הביאה למצרים את השפע, וכל תושבי מצרים כבדו את יעקב ובינו והודו להם.

(על-פי אלתר פְּרַשְׁת שְׁמוֹת. מדרש תנחומים פרשת נשא, ספרי פרשת עקב)

זה הספור שפרעה שמע בנתיחה ילד קטן, ספור שפרעה לפני שנים רבות מאוד. ופתאום הוא ראה עבדיו את הנס המפלא הזה מורה לנגד עיניו. יוסף הביא את אביו, יעקב, וכאשר יעקב נכנס לארמון שוב התרחש הפלא - המשמור התרומם ויעקב נכנס זמור.

פרעה נבהל. היטבו שזה אדם שיהיה אצל סבו? האם הוא זמן כל-כך? הוא שאל את יעקב: "בן פסח אתה?"

השיב לו יעקב: "אני בן מאה ושלושים שנה".

הבין פרעה שהספור קרה לסבו של יעקב, אברהם, ועבדיו הנס הזה מורה גם לנכדו, יעקב. "אלה אנשים קדושים", חשב בלבו ביראת כבוד. "ברוך אותי, איש קדוש", בנש פרעה.

המלך פרעה נדהם. "זה כמו בספורים שספר לי סבי בנתיחה ילד קטן", חשב בלבו.

מלכי מצרים בנו את הפניסה לארמון שלהם כשהיא נמוכה במיוחד. ולמה עשו זאת? כדי שכל מי שנכנס פנימה יצטרך להתכופף ולהרכין את ראשו. מול הפניסה עמד פסל של אילי מצרי, וקר כל אדם שנכנס פנימה היה חייב לקד קדח, אל מול הפסל.

אבל פעם אחת קרה דבר מספא. למצרים בא אדם זמן, מארץ כנען, אברהם שמו, והמלך הזמין אותו לבוא לארמונו. כשהוא עמד בפתח - התרומם פתאום הפסוק, והאיש נכנס זמור, כדי שלא יצטרך להתכופף אל מול הפסל.

ולהחיות לכם

מה, ז' "ולהחיות לכם לפליטה גדולה" - כי

בהתמטעט השָׁבֵר במצרים, אין ספק שיצווה פרעה שלא יתנווהו לזרים ולא יוציאווהו מגבולות מצרים. ואם תאמרו, "לחיינו איננו חשים", מה תאמרו לגבי נשיכם וטפכם וכל אנשי ביתכם שהם עתה רבים; ועוד מעט יהיו עם רב ובלי ספק יהיו מתים כולם אם לא הייתי כאן!

לפי זה יובן, כי אין זו הצלה 'קטנה' אלא 'גדולה' וזהו שאמר, "ולהחיות לכם, לפליטה גדולה". (אברבנאל)

כבוד לסילוקם מהמקום. "הזמן סבל", הורה רבי ישראל לשמש.

לא חלפה שעה קלה ובמקום התייצב סבל. להפתעת כולם החליט רבי ישראל להתלוות אל הסבל ולפקח בעצמו על מלאכת הפינוי. בראות הפליטים כי כלתה אליהם הרעה, לא גילו כל התנגדות. וכמו לא די בכך, החל גשם עז לרדת. בעיניים כבויות הניחו לסבל לקשור את ארגוניהם זה לזה ולהעמיס על גבו.

"אחריי", לחש רבי ישראל באוזני הסבל. כך צעדה לה ברחוב ביאליק בתל-אביב, תחת גשם שוטף, השיירה המוזרה: הרבי מהוסיאטין בראש; אחריו הסבל עם המשא שעל גבו; בעקבותיו צעדו ברגליים כושלות זוג הורים וארבעת ילדיהם הקטנים; ומאחור - קבוצה של חסידים.

בתוך כך דלף החוצה תוכן שיחתם של החסידים הצעירים עם הרבי, והגיע גם לאוזני הפולשים. אלה הצטנפו בפינת המחסן הקטן והמתינו בלב כבד לסילוקם מהמקום. "הזמן סבל", הורה רבי ישראל לשמש

"וכמה נפשות במשפחת פליטים זו?", הוסיף רבי ישראל לשאול.

"אב ואם וארבעה ילדים", השיב הנשאל.

עיניו של הצדיק נעשו רציניות. "כיצד הצליחו ששת בני-המשפחה, על כל מיטלטליהם, להיחדס לתוך מחסן קטן זה?", שאל עוד.

"למעשה, יש להם מעט מאוד מיטלטלים", ענה החסיד בלי להתבלבל, "הבגדים שעליהם, כמה שמיכות בלות ועוד שניים או שלושה ארגזים לא-גדולים. אך בית-הכנסת אינו מקלט וספסליו אינם מיטות. זה חילול הקודש ממש".

"ומי מאכיל אותם?", הוסיף ושאל הצדיק שאלה שלא ממין העניין. החבורה הצעירה נבוכה לרגע מול התעניינותו של רבם. הם משכו בכתפיהם. "בקשתנו האחת היא להפסיק מיד את המצב הלא-ראוי הזה", אמרו.

"אכן, מצב לא-ראוי", אישר הרבי ופניהם של הצעירים אורו סוף-סוף. הנה גם הרבי מסכים איתם. "גם אני סבור כי יש לשים קץ לעניין ולהוציא את הפליטים ממחסן בית-הכנסת. חדר זה אינו מיועד למגורי משפחה".

רבי ישראל השתק וכבר עמדו הצעירים לגשת ולהוציא לפועל את תכניתם. "בקשה אחת לי אליכם", אמר הרבי כעבור רגע. "הניחו לי להוציאם, בדרכי-שלי, מן המחסן".

בתוך כך דלף החוצה תוכן שיחתם של החסידים הצעירים עם הרבי, והגיע גם לאוזני הפולשים. אלה הצטנפו בפינת המחסן הקטן והמתינו בלב

שב הצדיק רבי ישראל פרידמן, כ"ק האדמו"ר מהוסיאטין, בפינת בית-המדרש והגה בתלמודו. זקנו הלבן שירד על פי מידותיו ומצחו הגבוה שיוו למראהו הוד מיוחד.

אישיות מיוחדת במינה היה. נכדו של הצדיק הנודע רבי ישראל מרוזין זצוק"ל, וגם נקרא על שמו. עם פרוץ מלחמת-העולם הראשונה העתיק את מקום מושבו מהוסיאטין שבגליציה לווינה. הוא התיישב שם ביחד עם מאות מחסידיו ובכך נהפכה בירת אוסטריה למוקד חצר הוסיאטין.

ערב מלחמת-העולם השנייה ועם התגברות האנטישמיות באוסטריה ובגרמניה, גמלה בלבו של רבי ישראל החלטה לעלות לארץ-ישראל. הוא לא הסתפק בעלייתו-הוא אלא קרא גם לחסידיו ולשומעי לקחו להצטרף אליו ולהימלט מאירופה, "כל עוד הדבר אפשרי". לאלו שבאו להיפרד ממנו בתחנת-הרכבת אמר: "מי שיכול למכור שימכור, ומי שלא יכול למכור, שישאיר הכול ויברח מכאן אפילו עם תרמיל על שכמו".

הרבי מהוסיאטין בחר להתיישב בעיר תל-אביב ולא בירושלים, מקום שלכאורה התאים יותר לו ולחצרו, מפני ש"בעיר זו אין צריחי כנסיות ולא נשמעים בה פעמוניהן". הוא שכר בניין ברחוב ביאליק, שהוסב לבית-כנסת ולדירת מגורים פרטית כעבורו ובעבור משפחתו, ובכך יסד את חצר חסידות הוסיאטין בלב תל-אביב.

בית-המדרש היה אבן-שואבת כל ימות השנה, אך בימי חג ומועד הוא משך אליו אנשים רבים במיוחד, מכל הסוגים והגוונים, שביקשו להתבשר מדמותו הצנועה אך גם המלכותית, להחכים מתורתו של מי שכל מילה שיצאה מפיו הייתה שקולה ומדודה, ולחוות חוויה יהודית-חסידית אותנטית.

בעודו שקוע בתלמודו, כאמור, ניגש אליו שמשו ומסר לו כי כמה מחסידיו מבקשים לשאול אותו שאלה כלשהי. אלה היו כמה מצעירי החסידים, מסורים בכל ליבם לרבי ולכל ענייני החצר.

"תקלה אירעה ומבקשים אנו לתקנה", אמר נציג החבורה.

"מהי התקלה?", שאל הרבי.

"החדר הצמוד לבית-הכנסת, המשמש מחסן לשולחנות ולספסלים כעבור הסעודות וההתכנסויות הגדולות, נפרץ ודיררים לא-קרואים פלשו לתוכו", ענה הצעיר.

עיניו של הרבי נפקחו לרווחה. "מה אפוא רצונכם לעשות?", שאל.

"להשיב את המצב לקדמותו. כלומר, לסלק את הפולשים", השיב החסיד בלהט.

הרבי הוסיף לחקור: "פולשים אלה, מה טיבם?". "משפחת עולים לא-חוקיים שהגיעה לא-מכבר מחו"ל, באוניית מעפילים", ענה הדובר.

התוועדות התוועדות

הרב שבתי סלנטיצקי, שליח חב"ד באנטוורפן

בתוך עשתי דקות הצליח הפועל לגרום לנזקים של עשרות אלפי דולרים > צוות NASA לא הבין מה נסגר עם הצמח שננט בחלל ופתאום התבלבל > משפט שאמר חסיד שיצא מאחורי 'מסך הברזל' גרם לרבי משה פיינשטיין לבכות > ואיך הצליח "לא תגנוב" להפוך לדבר תורה נאה בסעודת גנבים?

זאת תורת ההתוועדות

דבר מעט

הילדים? ור' יענקל נוטיק ענה כך: "לא הייתה לנו ברירה". כשרבי משה שמע את זה, הוא החל לבכות.

מה כל כך מרגש בתשובה הזאת? צריך להבין את המציאות ברוסיה באותם ימים. כשאתה נמצא במצב של סכנת נפשות ופיקוח נפש, שבו אם לא תלך לעבוד לא יהיה כסף ולא אוכל, ואם הילדים לא ילכו לבית הספר אתה תפטר ויזרקו אותך לבית הסוהר - במצב כזה החיים מלאי ספקות מה לעשות. לפעמים אתה מחליט להתעקש ומתגבר על הספקות שלך ושומר מצוות למרות זאת, ולפעמים אתה אומר: "אין מה לעשות - פיקוח נפש". **היו הרבה יהודים טובים ואפילו רבנים שהלכו לעבודה בשבת ושלחו את הילדים לחינוך קומוניסטי. זאת הייתה המציאות.**

נכון שהיו גם כאלה שהתגברו כארי ולא נכנעו, אבל כשר' יענקל ענה "לא הייתה לנו ברירה", הרב פיינשטיין תפס פתאום שאצלם זה היה בפשיטות. כמו שאדם לא צריך לחשוב האם לנשום או לא - ככה הייתה אצלם היהדות. לא היה פה איזשהו מעשה גבורה, פשוט לא הייתה ברירה. היהדות לא הייתה משהו מחוץ לחיים: אתה חי ואוכל וישן, וחוזק מזה יש גם יידישקייט, אלא אלה החיים - כי הם חיינו. מזה התפעל הרב פיינשטיין כל כך עד שבכה.

אחר כך ר' מוטל קוזלינר ענה תשובה משלו: "מה שהחזיק אותנו היה ההתוועדות והמשקה" בהתוועדות. זו אולי נשמעת תשובה קצת 'שיכורה', אבל התשובה של ר' מוטל הייתה בעצם המשך לתשובה הראשונה, כי התפקיד של ההתוועדות הוא להחזיר את כל מה שאנחנו לומדים ויודעים פנימה כך שיהפוך לחלק מהחיים שלנו, לחלק מהמציאות שלנו.

ר' מנדל פוטרפס היה אומר בבדיחותא על "והיא שעמדה" שאומרים

אחת מדרכי היסוד של החסידות היא ההתוועדויות. למה בכלל מתוועדים?

ר' מנדל פוטרפס היה אומר שכל המעלה של התוועדות היא לקחת את מה שאנחנו כבר יודעים בשכל ולהכניס אותו ללב. זו גם משמעות ההבדל בין 'כוח' ל'חוש'. כוח הוא יכולת שיש לאדם, אבל חוש בא מהמילה לחוש, למשש - הוא גורם לנו להרגיש את עצם הדבר. למשל, יש אדם שיש לו כוח בנגינה, ויש אדם שיש לו חוש בנגינה. מה ההבדל ביניהם? אדם שיש לו כוח בנגינה יכול לשיר יפה, לדעת את כל כללי המוזיקה והטונים הנכונים, אבל הוא והניגון הם שני דברים. אדם שיש לו חוש בנגינה, כשהוא מנגן - הוא והניגון הם אחד. הוא יכול לשיר ניגון אחד במשך שעה ארוכה מכיוון שהוא מרגיש את הניגון וצומח איתו.

יש אדם שלומד חסידות ומחזיק אותה בראש היטב, אבל היא עדיין לא נדבקה בו. הוא נשאר הוא, והחסידות נשארת היא. אפשר ללמוד הרבה חסידות והיא תעבור מעליך, ולעומת זאת יש כאלה שאולי למדו קצת, אבל מה שיש להם נדבק לגמרי והפך להיות חלק בלתי נפרד מהם. ההתוועדות באה להדביק את החסידות לתוך הלב.

נפני ארבעים וחמש שנה הייתה קבוצה שני חסידים שהצליחה לצאת מרוסיה, לאחר שנלכדו שנים ארוכות מאחורי מסך הברזל. שניים מתוכם, ר' יענקל נוטיק ור' מוטל קוזלינר, נשלחו על-ידי הרבי מלובביץ' לבקר את הפוסק הידוע הגאון רבי משה פיינשטיין. הם נכנסו אליו, ורבי משה רואה שני חסידים עם פאות וזקן שיצאו עכשיו מרוסיה הקומוניסטית. הרב פיינשטיין הכיר היטב את המצב שם, והוא לא היה יכול לכלוא את פליאתו. הוא שאל: "תסבירו לי, איך שמרתם שבת? איך הצלחתם לחנך את

בליל הסדר בזמן שמחזיקים את כוס היין בכף היד, שכשאומרים "והיא" מתכוונים לכוס היין... כלומר, אמירת ה'לחיים' בהתוועדות - היא זאת שעמדה לאבותינו ולנו. כשאומרים "שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו" לא מתכוונים רק למצרים, לרומאים וליוונים. "לא אחד בלבד" פירושו - כל העולם הזה, כל הגשמיים, כל התאוות, הכל עומד עלינו לכלותינו. אבל ההתוועדות היא זו שמחדירה את היהדות פנימה כך שזה לא יהיה דבר נוסף, אלא זה החיים שלך, זה אתה. וככה הקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

פרופסור וולונל גרין שעבד בנאס"א סיפר שלפני שנים רבות הוא היה חבר בצוות מיוחד של נאס"א, ופעם הם שיגרו חללית לחלל שתפקידה היה לחפש חיים מחוץ לכדור הארץ. במסגרת הניסויים הם ניסו לגדל צמחים בחלל. הם ראו דבר מאוד מעניין - הזרע התחיל לגדול ופתאום ירד למטה, ושוב התחיל לעלות ושוב ירד, כאילו הוא לא מוצא את עצמו. הם לא הבינו מה זה, אחרי ניתוח הם הגיעו למסקנה: בכדור הארץ כשמכניסים זרע לאדמה, הוא מתחיל להיקרב בקרקע ומתחיל להרבה חלקים. חלק אחד יורד למטה והופך לשורש, חלק שני עולה למעלה והופך לעץ, חלק אחר הופך לענפים, אחר מצמיח את הפירות. הזרע מתחיל להתחלק לתאים. אחרי זה הוא מפתח תאים תאים, מגדל גזע, ענפים, עלים, פירות. זה אולי נשמע לנו הסבר רגיל אבל האמת היא שזה נס לא נורמלי, ועוד קוראים לזה טבע! אבל בחלל, שם אין גרביטציה, אין למעלה ולמטה. לזרע אין כיוון, אז הוא מחפש את הכיוון - מה יהיה שורש ומה יהיה ענפים. בחלל הזרע 'התבלבל'. הוא לא ידע איפה הוא נמצא, לא היה לו חוש כיוון, וכתוצאה מכך הוא גם לא צמח. מכאן ניתן ללמוד שאם אין כיוון, אי אפשר לצמוח. כל אחד יודע כמה אנרגיות אנחנו מבזבזים כשאנחנו מלאים ברצון להתקדם אבל לא יודעים לזהות לאן להתקדם.

אנטוורפן היא בירת היהלומים העולמית. לפני כמה שנים ערכו שם מכרז על אבן יקרה מאוד בגודל 6 קראט, אבן עצומה בגודלה ששוויה מאות אלפי דולרים. כידוע, במכירה פומבית צריך להיות מאוד מדויק: אם אתה מציע יותר מדי תפסיד כסף לשווא, אך אם תציע פחות מדי לא תזכה... היה אחד שהציע שש מאות אלף דולר. סוחר אחד הציע שש מאות אלף ושמונה עשרה. יהודי, **אנא מה...** הוא קנה את האבן בשעה טובה, אבל בגלל שהיא הייתה כל כך גדולה היה צריך לעבד אותה לשתי אבנים קטנות יותר, שיהיה קל יותר למכור. הוא הביא את האבן ליהלומן הכי מקצועי באנטוורפן, ובסיום העבודה היה צורך להעביר את האבן ליטוש אחרון שיעניק לה את הברק הנכון, ה'פניניש'.

היהלום הוא חומר מאוד קשה. כמו בעץ, יש לו כמה שכבות, ואם רוצים להבריק אותה יפה צריך 'לתפוס את הכיוון' של האבן. הפועל שעבד על האבן הפעיל את המכונות אבל לא הלך לו. בשפת היהלומנים זה נקרא 'לא תופס כיוון'. הכל כבר היה מוכן, אבל הוא לא הצליח לתפוס כיוון, משהו לא זרם בעבודה. זו מלאכה עדינה מאוד, וכל טעות קטנה עולה הרבה כסף. **הפועל התחיל אבן מרוב לחץ הוא פספס, והוריד בטעות חתיכה מהיהלום. אין מה לעשות, זה קורה לכולם,** חלק מסיכוני המקצוע. הוא מנסה פעם שניה, וגם הפעם חתך עוד חתיכה לחינם. בשלב מסוים בעל הבית שעמד מאחוריו אמר לו, "עזוב, שים בצד - תשכח מזה". הוא הפסיד תוך שתי דקות עשרות אלפי דולרים!

כמה זה קרה? כי הוא לא תפס כיוון. ברגע שאתה תופס כיוון הכל הולך, אבל בלי הכיוון, אתה יורד, מפסיד עוד קרט ועוד קרט. מחצי מיליון אתה יכול פתאום לרדת למחיר הפסד.

מה הקשר להתוועדות? ההתוועדות עוזרת לנו 'לתפוס את הכיוון' שלנו, להחזיר בנו מי אנחנו באמת ומה הכיוון של החיים שלנו. ולכן אומרים 'לחיים', לפתוח את הלב ואת המוח שהרעיונות שמדברים בחסידות יחדרו בתוכנו. כשהלב פתוח - הדברים נכנסים. "נכנס יין יצא סוד". אבל צריך לדעת **שמשקה זה כמו מכרז - אם לא שותים בכלל, לא תופסים כיוון; אם שותים יותר מדי, מפסידים הכל.** צריכים הכל במידה. לכן בחסידות יש הרבה שכל ש'מאפס' אותך על המטרה, ומשקה - שמרים אותך למעלה ומכניס קצת לב כדי שלא תהיה רק מקורקע.

ר' מגדל פטרפס אמר שהתוועדות פירושה שהאדם יושב עם עצמו.

למרות שיושבים בה הרבה אנשים יחד, כל אחד צריך לשים לב למצבו האישי. לראות מה הוא אישית לוקח ומפנים מההתוועדות. צריך לעמוד על המשמר כדי לוודא שאתה לא רק צופה מן הצד, או מתייחס לאירוע כערב שירה בציבור. לאורך כל ההתוועדות צריך כל אחד להיות דרוך, לחשוב, להרהר ולהתבונן מה הוא אישית לוקח מכאן ואיך הוא מתחזק בעבודת ה' האישית שלו.

אם אכן יושבים בצורה רצינית וכל אחד שואל את עצמו "מה השינוי שיתרחש אצלי מחר בעקבות ההתוועדות?" - ברור שהיחס להתוועדות הוא לא כמו אל סתם מסיבת חברים, אלא כמו אירוע מרכזי בעבודת ה'. לכן ר' מגדל היה חוגר בהתוועדויות גארטל (אבנט) שחסידיים נוהגים לחגור רק בזמן התפילה, כי הוא התייחס למעמד בכובד ראש.

מספרים על תייר שהגיע לביקור בישראל. הוא הולך ברחוב, נהנה מהשמש, מהאוויר של ירושלים, ופתאום הוא רואה שבאחת החצרות עומד עץ קלמנטינה עם פירות נפלאים, וחלק מהעץ יוצא לרחוב. כשהוא מתקרב הוא רואה שהפירות כל כך עסיסיים - פירות של ארץ ישראל! - ומרוב התפעלות הוא שולח יד ולוקח קלמנטינה. עובר לידו מישהו ואומר לו: "ר' יהודי, אתה לוקח פרי מעץ פרטי! זה גזל!". **התייר מסתכל עליו, מחייך וממשיך לאכול.** אותו אדם חושב שהוא אולי לא מבין, ואומר: "ר' ייד, כתוב בהלכה שאסור לגנוב!". אבל האמריקאי בשלו - מהנהן, וממשיך לאכול. עובר האורח לא מוותר ומנסה את כוחו בדברי תורה יותר משכנעים: "כתוב ב'קצות' שאם עץ גדל בחצר ואפילו רק עלה אחד יוצא לרשות הרבים זה לא הפקר, ואף אחד לא חולק עליו. אז מה שאתה עושה זה גזל גמור שאין עליו תשובה!". **האמריקאי מביט בו ואומר: "ארץ ישראל היא מקום כל כך מיוחד. אפשר גם ליהנות מהשמש, גם לאכול פירות וגם לשמוע** דברי תורה תוך כדי..." מה הכוונה? הוא שמע את ה'יורט' אבל זה לא מזיז לו כלום, לא חודר לעולם שלו. התוועדות באה לחבר לנו את החלקים השונים של הפאזל, שנצליח לשמוע את מה שאומרים לנו ולהבין שמתכוונים אלינו. לחיים, לחיים!

רוצה לגדול בתורה? לימוד אמונה חשוב לך? מקומך איתנו! בישיבה התורנית דגל ירושלים
בראשות הרב משה יונגשטיין והרב חנן אדלשטיין

ישיבה תורנית נדרכו של הרב קוק זצ"ל במושב וחליה. פותחת שעריה עבור תלמידים הרואים עצמם בעולמה של תורה מתוך בניין המידות, לימוד אמונה בשמחת חיים.

- מערכת של לימודי חול ובגרות ריאליט בסידור מחדש
- פנימיה מלאה עם פעילות חברתית
- חוגי העשרה בשעות הערב

ימי היכרות במרכז טכנולוגי נחלים בשעות 10:30-14:00
יום שי' 10 טבת
יום שי' 17 טבת
יום חמישי 17 טבת

ערב היכרות להורים יוזקים בישיבה בל"א טבת בשעות 20:00-21:30 לפרטים והרשמה:

ליצירת קשר או לרשמת מיל degetjerusalem@gmail.com
לפרטים נוספים באתר הישיבה www.ydy.org

יש לך שאלה בעבודת ה'?? סמס ל-
054-4530951

נפשי בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

האם שמירת עיניים בדורנו איננה גזרה שהציבור לא יכול לעמוד בה?

גם בדורות אחרים שמירת העיניים היתה מצווה לא קלה ולא פשוטה. הקדוש ברוך הוא נתן לנו מצוות ששומרים עליהן בקלות, וגם מצוות שקשה מאוד לקיים אותן. ומצינו בדברי רבותינו שגם בדורות קודמים היו שלושה דברים שאין אדם ניצול מהם כל יום ואחד מהם הוא ההרור עבירה, ואף על פי כן אין לראות בכך היתר.

האדם מצווה על ידי הקדוש ברוך הוא והדבר מלמד על כך שבידו להתמודד, לעמוד מול האתגר ובעזרת ה' לנצח. מה שחשוב לדעת, והדבר נכון בכל הדורות ובעיקר בדורנו, שגם אם אדם חלילה נפל, שלא יאמר שאין טעם להילחם ומכיוון שנפל - בטלה המצווה. חלילה, זו עצת היצר הרע. אלא אדרבא, "שבע יפול צדיק וקם", יקום ויתמודד. ובעזרת ה' כשהאדם מתאמץ ומשתדל, הקדוש ברוך הוא מסייע בידו.

אני רוצה ללכת לשנת שירות עם פנימייה, אבל ההורים שלי רוצים שאחזור כל יום הביתה. אני חייבת לשמוע בקולם?

מצוות כיבוד אב ואם היא מצווה יקרה מאוד, אבל אין כוונתה שההורים מנהלים את חייהם של ילדיהם. לכן ההלכה אומרת שאם הבן רוצה למשל ללמוד תורה או לישא אישה מסוימת, הוריו אינם יכולים לעכב. כי אין כוונת המצווה שההורים ינהלו את ילדיהם, אלא שהילדים ישמשו ויעשו כל צורכיהם ויכבדו אותם.

ואף על פי כן, בוודאי מן הראוי למצוא דרך לעשות הכל בשלום בית, ואם לא מצליחים לכך כדאי לערב גורם מתווך כמו מחנכת מהאולפנה או רב שקשור למשפחה, שינסה למצוא גשר ופתרון שיהיה מתאים בעיני כל הצדדים. ואם לאו, יש מידת חסידות ואולי אף יותר מזה, לא להכאיב להורים ולהגיע להחלטה משותפת.

מה עושים כאשר שומעים אנשים שמבזים צדיקים?

ראשית, כואבים. התורה אומרת שכבוד הצדיקים הוא ככבוד שמיים, ודבר זה למדנו מתורתו של רבי עקיבא. שמעון העמסוני היה דורש את כל ה"את" שבתורה כריבוי עד שהגיע לפסוק "את ה' אלקיך תירא" ואמר שאין יכולת לרבות יחד עם הקדוש ברוך הוא משהו נוסף, עד שדרש רבי עקיבא "את ה' אלקיך תירא" - לרבות תלמידי חכמים. כלומר, לדעת רבי עקיבא הקדוש ברוך הוא משרה שכונתו על הצדיקים ומצורף אותם אליו, ולכן הכאב הוא עצום.

ובוודאי יש מקום למחות ולהביע את הכאב, אלא שבדורנו תוכחה ומחאה הן מורכבות ומסובכות, ולכן הן מאוד תלויות הקשר. אבל מצוות תוכחה צריכה להיעשות. אם אפשר על פי השערת המציאות לשנות משהו - צריך לעשות כל שבידנו. ואם לא, לפחות להביע את מחאתנו על חילול שם שמיים בדרך המועילה ביותר. ובדורנו, מאוד פנים הוא הדרך היותר מומלצת.

ת.ד. 52589 רמת גן < עורך: אהרונ בנשטיין > עיצוב גרפי: אליעזר מרגליות
לפרסום, תגובות, יצירת קשר והצטרפות למנויי הפצה: 052-4061065 • infoqarov.org • קרוב אליך

קרוב אליך
עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

ערב היכרות ומידע אודות הישיבה לאמנויות ולמדעים 'בר אילן' תל-אביב
יתקיים אי"ה, ביום שלישי ח' טבת תשע"ח, 26.12.2017, בשעה 19:30 בקמפוס הישיבה

סדנאות מיון וקבלה לתלמידי כיתות ו' העולים לכיתה ז' יתקיימו אי"ה ביום שישי, י"ח טבת תשע"ח, 5.1.2018 בשעה 8:30 בקמפוס הישיבה

פרטים בטלפון: 050-8460448

הישיבה לאמנויות ולמדעים | בר אילן תל אביב | שד' רומשילד 124 תל אביב | www.art-yeshiva.org.il

לא מחכים לכחלון

כרמי גת

נטו דירה משלכם!

דירות 3 חד' ב- 840.000 ₪ סופי מחיר תכלת מקשיטים בנדין כסוח

חפשו "כרמי גת באמונה"

באמונה בנינו אדם קבול

קהולת כרמי-גת עשנו אתכם לטוב ביותר

תכלת מקשיטים בנדין כסוח

מחיר סופי

840.000 ₪

פסחה לנלל תצובר*